

DOMOLJUB

Izbija vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina reklamacije in in-sorati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 15.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1917.

Leto XXX.

Iz zgodovine žitnega monopola.

Na Nemškem je prišla zahteva po žitnem monopolu od poljedelcev samih. Leta 1894. je v državnem zboru predlagal monopol za prodajo žita in moke, kar se je kupi v tujini, grof Hans Kanc. Renska kmečka zveza v Najsu je pa dne 4. decembra 1895 pri svojem zborovanju zahtevala, naj se sploh ves nakup in vsa prodaja žita od države monopolizira.

Ta reč ima nastopno zgodovino: po vojski l. 1870./1871., v kateri je Nemčija Francoze dodobra premagala, je po sklenjenem miru od njih dobila pet milijard vojne odškodnine. Te milijarde so državo silno povzdignile. Pričelo se je nešteto novih obrti, trgovina je mogočno zrastle. Država je poskrbela za prometna sredstva: popravila so se ceste ter delale nove, zgradilo se je silno mnogo novih železnic. S tem je seveda tudi kmetijstvo dobilo nove podpore. Ker je bilo več ust, ki so rada použila kaj boljega, in tudi dovolj denarja, so kmetje vse svoje pridelke lahko dobro spravili v denar. To je pa trajalo samo nekaj časa. Spekulacijski kapital je jel kupovati živila v drugih državah. To je bilo lahko, ker so se prometna sredstva, kakor smo že rekli, silno namnožila in izboljšala, ker se je carina na žito znatno vsako leto zmanjševala, in sicer s tem namenom, da se je kasneje popolnoma odpravila, zlasti pa tudi zato, ker je bil denar vnanjih držav manj vreden kakor nemški. Nemčija je, takrat kmetijske pridelke kupovala večinoma v Avstriji. Naša denarna vrednost — v ti dobi smo imeli še precej časa srebrno veljavo — je bila nasproti marki nizka, to se pravi: za eno marko je bilo treba dati več našega denarja, kakor bi ga šlo po notranji vrednosti marke. V takih razmerah je seveda tista

država, ki ima urejeno denarno vrednost ali valuto, na dobrem, ker imajo v drugih državah z dobrim domačim denarjem kupljene reči nižjo ceno, kakor bi jo imele, ko bi bila valuta držav, v katerih se kupuje blago, popolnoma v redu. Iz tega se vidi, da so trgovci, ki so žito, živino, surovo maslo, sir, les kupovali v Avstriji, ali nekatere reči kot n. pr. sir, koruzo, riž tudi v Italiji, ki je imela tudi nizko valuto ob tistem času, te reči doma tudi zavaljo valute lahko cenejše prodajali. Naj pri tej priliki dostavimo, da bo za nas po vojski ena prvih nalog, skrbeti za to, da se vrednost našega denarja popolnoma uredi, ker sicer se nam bo godilo ravno narobe kakor se je Nemcem po zmagi nad Francozi. Kupovati bomo morali veliko in navezani bomo pri tem zlasti na Ameriko, ki ima denarne razmere naravnost sijajne. Če bomo s slabo in nizko valuto kupovali blago drugod, bodo cehe silno visoke. Če bi se denarna vrednost ne uredila, potem bo ob prosti svetovni trgovini draginja pri nas večja kakor je danes. Ob vojski se da, ko smo navezani v ogromni večini samo na to, kar imamo doma, pomagati z maksimalnimi cenami. Ko se začne zopet trgovina z drugimi državami, bo za tuje blago seveda vsaka maksimalna cena brez pomena, ker se bo moralo pač blago tako plačati, da bo trgovec brez škode.

Vrnimo se zopet k nemškemu poljedelstvu! Povedali smo, da so cene za kmetijske pridelke padale, obenem so se pa silno pomnožili stroški, plače za posle in delavce so bile vedno večje, treba je bilo plačevati tudi za zavarovanje v bolezni in v slučaju nezgod, ki se je uvedlo v nemški državi, precejšnje svote, ki so pomenile nova bremena. Kam se pride, če se to, kar ima kdo prodati, vedno ceneje prodaja, in to, kar ima kupiti, vedno dražje kupuje, če ima vedno manj dohodkov in vedno več stroškov, ni težko izpregledati. Poljedelstvo na Nemškem — podobne, deloma še

slabše razmere so bile tisti čas tudi po drugih državah, zlasti pri nas — je šlo rakovo pot, odločno navzdol. Začelo se je razkosavanje, dolgovni na posestva so strašno rastle, boben je pel. Umljivo je, da so se poljedelci in njihovi prijatelji resno trudili, da bi našli pot, po kateri bi se dal rešiti kmečki stan, in pri tem premišljevanju so prišli na to, da bi bil žitni monopol najboljšo sredstvo in najbolj temeljita pomoč. Pri monopolu določa država cene, in tako so upali, da bi se pri določevanju cen ozirala na to, da kmet ne more živeti, če ima pri svojem pridelovanju redno izgubo, in se mu niti njegovo delo ne izplača. Poleg tega so pa nemški kmetje želeli monopola zato, ker so pri monopolu cene stalne. Spekulacijska trgovina, ki je imela povsod po svetu in seveda tudi na Nemškem nakup in prodajo žita v svojih rokah, je skrbela za to, da se je žito, kolikor se je le dalo, kmetu nizko plačalo in drago prodajalo. Stara pesem! Jeseni, ko je kmet žito prodajal, so bile cene nizke, pozimi, ko ga že ni več imel, pa visoke. Na borzah se je z navideznimi kupčijami, ki so bile pa pravzaprav samo stave, v kapitalističnem kmetom in konsumentom sovražnem zmislu vplivalo na cene. Zato je umljivo, da si je vsak poljedelec iskreno želel stalnih cen, neodvisnosti kmečkih pridelkov od špekulantov in borzijancev, in v tej želji se je rodila misel na monopol.

„Kateri mir svetujejo, jih veselje spremlja.“

Svetovna vojska je takorekoč visoka šola za vse človeštvo. V tej šoli zajemajo pravo učenost samo tisti, ki jim je prva in glavna knjiga: vera v božjo vsevednost in pravičnost, ki doživajo moč in trdnost v zaupanju na Boga in s tem tudi

notranji mir in tolažbo. V zaupanju na vsevednega in vsemodrega Boga bo nastopila in mora nastopiti tudi za nas po velikem petku trpljenja, morijc, smrti, pomanjkanja — veselo in srečno vstajenje iz križev, saj vsedobri Bog tudi hudo dopusti, da to v dobro obrne.

Nedavno je zapisal dunajski kardinal in nadškof dr. Piffel, ki se je v tem hudem času izkazal kot vrlega voditelja dunajskih katoličanov, naslednje tolažilne besede: »V teh usodnih dneh, ko so nam naši, jeze in sovraštva prepoznali sovražniki takorekoč nanovo napovedali vojsko, ko nas bi radi popolnoma uničili, moramo ohraniti mirno in trdno srce, da zamoremo brez zmede in razburjenja pričakovati odločilnega trenutka. Kdo nas bo varoval v teh razburljivih trenutkih usodepolnega končnega boja? Če ne Bog, ki je vir vse pravice in varih vsake pravičnosti od početka... Gospod vojnih trum je z nam! Mirno sme ostati naše srce tudi v zadnjih odločilnih spopadih, ker ni krivo, da se nesrečna uničevalna vojska nadaljuje.

»Kateri mir svetujejo, jih veselje spremlja,« pravi tudi sveto pismo. (Knjiga pregov. 12, 20.) Ponudba miru je bila odkritosrčna in brez zahrbtnosti. Ako so sovražniki bili tako drzni, da so ponudeno roko odklonili, potem so sprejeli v so odgovornost nase, so odgovorni za vse žrtve, ki jih bo še vojna zahtevala, za vse hudo, ki bo iz tega sledilo... In kaj hočejo naši sovražniki? Jasna so povedali: Na kosce hočejo naši širšo domovino razdrobiti in razdeliti...»

Za te hude čase je potrebno, da ohranimo ne le mirno srce, marveč srce, ki je trdno v veri, ki je požrtvovalno. Neverni, slaboverni ljudje in pa dvomljivci iščejo v budih urah tolažbe navadno le v tem, da tožijo, stokajo, zdihujejo in obupavajo. Zanje je vsak križ, vsaka poizkušnja, vsaka bridkost nerazvozljiva zastavica, neznozna ovira vsakdanjega lagodnega življenja. Utegne se pa zgoditi, da se izkušnje ne strpnosti in dvomov nad božjo previdnostjo polotijo tudi vernih duš. Temu se izognemo, če gremo v duhu z Marijo pred križ Jezusov.

Ko je naš Zveličar napovedoval, da bodo prišli časi, ko se bo dvignil narod zoper narod, kraljestvo zoper kraljestvo, ni zastoj zraven pristavil: »Ne bojte se! j. bodite mirni in trdni! Za velikim petkom je prišla nedelja vstajenja; — bridkosti sedanjega življenja nam bo ljubi Bog obrnil v dobro ne le za večnost, marveč tudi za sedanost, za zemljo in njene narode.

Obdelujmo svojo zemljo!

Kakor podpira dobra gospodinja tri vogale hiše, tako podpira čvrst kmetijski stan obstanek države. Resničnost tega izreka potrjujejo zlasti izkušnje današnjega časa. Brez pridnosti in delavnosti našega kmetovalca in naših marljivih gospodinj, ki jim pripada težka naloga, da vodijo skoro vsa gospodarstva, bi bil uspeh na boljših zaman. Zato je delo na polju enako-

vredno silnemu naporu bojnih čet na bojišču.

Kmetovalci! Na nas je, da svojo zemljo kar najboljše obdelamo. Ne sme ped zemlje naj ne ostane po naši krivdi neobdelana in neobsejana! S tem hočemo zagotoviti obstanek sebi, svojcem, zlasti pa našim, proti nadmočnemu sovražniku z levovo silo se borečim četam. Te naloge si mora biti svest vsak slovenski kmetovalec in vsaka slovenska gospodinja tembolj, ker divja boj na slovenski zemlji in v naši bližini.

Naloga je težka, a z združenimi močmi in z božjo pomočjo se dá in se mora dati izvršiti.

Nastale so sicer težave zaradi uprežne živine, zaradi pomanjkanja delavnih sil, deloma tudi zaradi pomanjkanja semen; toda ne obupati, ne rok križem držati. Obrnimo se z vsem zaupanjem na pomoč k sosedu, iščimo pomoči, če treba, pri gosposki! Vsak dober državljan je pripravljen in mora biti voljan pomagati kmetu-pridelovalcu, ker pomaga s tem državi, domovini in samemu sebi. S pametno, svojim močem in potrebi primerno ureditvijo gospodarstva se dá mnogo, dá, vse doseči.

Gotovo pa bode treba gospodarstvo v marsičem prikrojiti sedanjim razmeram. Treba bo pred vsem pridelovati veliko živil in krme. Na polju pridelujmo veliko takih pridelkov, ki kaj zaležejo, pred vsem prstene: krompirja, korenja, pese in repe. Jako važno zimsko hrano daje podzemeljska in nadzemeljska koleraba, zelje itd. Od žitnih vrst je v prvi vrsti treba vpoštevati koruzo, ki nam seme najbolj obilno povrne. Za krmo preiščimo in za olje pridelujmo veliko buč. V vinogradih izkriščajmo prostor zlasti za zasajanjem fižola, ki trtam najmanj škoduje, a dobro uspeva.

Če bomo pridno poprijeli za delo, potem bo naše delo blagoslovljeno in naš obstanek zasiguran.

Pregled po svetu.

Močna Avstrija. »Slovenec« (št. 80.) piše: Nemške stranke zahtevajo in pričakujejo, da se Avstrija prenovi v njihovem zmislu. Nemški državni jezik, osamosvojitve Galicije in preuredba deželne ustave na češkem — to so pglavitne programne točke. Z eno besedo: nemške stranke žele, da postane Avstrija razen Galicije, nemška država. In vse to naj bi se, po nemških željah, izvršilo brez državnega zbora, v obliki »cesarskih patentov... Kdor iskreno ljubi svojo avstrijsko domovino, bodi Nemeč ali Slovan, in ima le količkaj razuma za državne potrebe, mora izprevideti, da bi tako početje državi zadalo najtežje rane. Vsi narodi Avstrije imajo med črnožoltimi mejniki svojo domovino in imajo enako pravico do nje. To je velika domača hiša, v kateri se moramo čutiti vsi enako domači. V tem zmislu naj se popravi, kar je popravne potrebno. Vsi narodi voljno priznavajo vladarstvo svojega cesarja, ki ga ljubijo in so mu iz srca vdani do smrti. Noben narod pa neče, da bi mu gospodoval drug narod, Vsak državi rad da, kar država res

potrebuje. Nobeden pa neče biti podložen drugorodnemu življu.

Avstrija in Združene države severoameriške. Listi poročajo, da je avstrijskemu veleposlaniku v Washingtonu grofu Tarnowskemu naročeno, naj prekine diplomatske zveze z Združenimi državami in zahteva potne liste, če bo kongres pritrdil Wilsonovemu predlogu, da se naj razglasi vojno stanje med Ameriko in Nemčijo. — »Fremdenblatt« pravi, da je ta nastop Avstrije korak, ki je glede na neločljivo zvezo in tako sijajno izkazano pobratimstvo orožja med Avstrijo in Nemčijo samo po sebi umljiv.

Amerika prijemlje za orožje. Kar smo že davno trdili, se je zgodilo. Ko so se Američani nekoliko oborožili in pripravili, so izjavili, da so v vojnem stanju z Nemčijo. Wilson zahteva, da se nekako na temelju splošne vojaške dolžnosti nabere 1¼ milijona mož. No, preden bo to izvežbal, se utegne še marsikaj zgoditi. Amerika bo seveda, kakor bš mogla, podpirala entento z denarjem, živčjem in municijo. Razložek bo samo v tem, da je poprej te reči drago prodajala, sedaj bo pa sama plačevala in krvavela. — Dne 1. aprila je baje odplulo 13 oboroženih ameriških parnikov proti Evropi.

Nov poizkus papeža Benedikta XV. za mir. Sv. oče se je zopet resno lotil dela in posredovanja za mir. Papež je sedaj edina oseba, ki more započeti in izvesti mirovno posredovanje. Upamo, da bo imel sv. oče z božjo pomočjo najboljši uspeh. — Več znamenj kaže, da se je vprašanje miru vendarle sprožilo, in sicer z nekim večjim pričakovanjem in trdnejšo podlago.

Ruske homatije se še niso polegale. Sedaj so zaenkrat — če sodimo po sporočilih angleških časnikov — prišli na površje tisti, ki hočejo za vsako ceno nadaljevati vojsko do zmage. Vojni minister si je že v toliko utrdil svoj stolec, da je ukazal vsem častnikom in vojakom, ki v zaledju nimajo koristnega dela, naj se nemudoma povrnejo na fronto, češ, da potrebujejo vsa krdela armad novih moči. — Po nekaterih krajih je sedaj vsaj na videz mirno, drugod pa nastopa še vedno carju zvesto prebivalstvo. V mestu Podgorec se je bila vnela pravcata bitka med zastopniki stare in nove vlade. Tudi kmetje se potegujejo za carja.

Svetovna vojska.

Na Krasu grme topovi. — Bo-roevič o soški armadi. — Zmaga na Poljskem ob Stohodu. 10.000 Rusov ujetih. — Boji v izpraznjenem ozemlju na Francoskem postajajo čedalje besnejši. — Vojska z Ameriko.

VOJSKA Z ITALIJO.

Kanonada na primorski bojni črti je čedalje občutnejša. Obojestransko streljanje s topovi je bilo zelo močno posebno na severnem robu Krasa; ob skalnih pobočjih Fajti hriba se razbija na stotine granat.

Pri Gorici preganja naša artiljerija sovražne opazovalce in pa kritja za metalce min.

Letalski boji na Krasu. Vojni poročevalac L. Adelt piše o letalskih bojih na italijanskem bojišču: Vsi naši letalski aparati na soški bojni črti so izdelek avstrijskih tovarn, dočim se morajo Lah posluzevati večinoma francoskih in angleških letal. Ob lepem vremenu se dvigne veliko število raznovrstnih sovražnikovih letal proti našim črtam, z njimi tudi velika italijanska bojna letala »Caproni«. Naša letala so manjše vrste, a so silno gibčna. Takoj se dvignejo proti sovražniku. Najprej zlete v velikansko višino do 5000 m, potem se pa iz oblakov vržejo kot orli navpično na sovražnika. Cela vrsta zračnoplovcev se nato zaplete v zračni metež. Z ognjem strojnih pušk skušajo letala premagati nasprotnika, vmes pa bobne velikanski topovi in obdajo sovražne letalce s celimi oblaki izstrelkov.

V noči 4. aprila so naša pomorska letala z uspehom zmetala veliko najtežjih bomb na sovražne vojaške naprave in posebno na letalske lope v Gradežu in Gorici. Lope so bile večkrat zadete. Eno letalo se ni vrnilo domov.

Poljskem. Ob štirih zjutraj je otvorila zavezniška artiljerija močan ogenj na sovražnikov tabor na levem bregu Stohoda pri Tobolu in na prehode čez reko. Istočasno so spustili 13 plinovitih valov proti sovražnim jarkom. Nato je napadla pehota in vrgla sovražnika iz zakopov. Del zavezniških čet je prodril do prehodov čez reko in zagrabil sovražnika od strani, ki je prišel zato v težaven položaj in se je moral umakniti. Ruske čete so imele velikanske izgube: padla sta celo dva polkovnika. Mostišče Tobol so zavezniki zasedli in ujeli 130 častnikov in 9500 mož, uplenili 15 topov, 150 strojnih pušk in metalcev min in veliko drugega vojnega blaga.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Boji v izpraznjenem ozemlju so vedno hujši. Nemške zadnje čete so se umaknile v svoje postojanke med neprestanimi boji, v katerih so tudi sovražniki imeli hude izgube. Angleška in francoska poročila naznanjajo, da so Nemci ujeli 2900 Francozov in zaplenili 59 strojnih pušk. — Polagoma in nekako boječe so zasedli Francozi izpraznjeno ozemlje in se skušajo zakopati. Zadnje dni se vedno hujše razvijajo na

orožerih ladij, vendar jih to ne obvaruje pred podmorskimi čolni, ki potaplajo celo vojne ladje.

AMERIKA V VOJSKI.

Enajsti sovražnik — Amerika! Cel svet se je dvignil proti nam! V tej velikanski borbi stojita v sredi kakor dva orjaka osrednji državi in delta udarce — sedaj sem, sedaj tja. Amerika gre v boj za denar, njeno ljudstvo je zahtevalo vojsko, zapeljano od milijarderjev — in bo prelivalo kri za — kapitaliste! To je sramota za človeštvo!

Kaj pa v vojaškem oziru, ali bo kaj vplivala ta nova napoved vojske? Brez koristi za naše sovražnike gotovo ne bo, to je čisto jasno! Angležem se bo prav dobro zdelo, če bo mesto njih par stitisočev vročekrvnih Američanov šlo po kostanj v žeriavico. Toda uspeh nikakor ne zavisi od števila vojakov. Saj sama Rusija zbere lahko več vojakov kot obe osrednji državi. Na francoskem bojišču je sovražnikova armada blizu še enkrat večja kot nemška, in vendar ne doseže ničesar. Naša soška armada je stala proti trikratni premoči in vzdržala v najhujših bojih —! Število ne odločuje. Topove, streljivo in živež so pa že itak dosedaj Američani dobavljali našim sovražnikom, zato lahko rečemo, da se vojni položaj za nas ni bogve kaj poslabšal vsled vojske z Ameriko.

Medenske novice.

Odlikovanje. Za duhovnega svetnika je imenoval knezoškof ljubljanski g. Karla Čerina, spirituala pri uršulinkah v Škofji Loki.

Umrl je nenadoma v Kranju 10. aprila g. svetnik V. Aljancič, župnik v p. Zadela ga je po mali operaciji kap. R. i. p!

Spomenik junakom 17. pešpolka. V kratkem bodo postavili v Ljubljani spomenik v proslavo našim junakom. Tekom enega meseca bo kipar Dolinar delo dovršil. Bataljnsko poveljstvo naznanja, da so stroški za spomenik že pokriti.

300 milijonov za preživljanje revnim slojem je vsled najvišje želje odločila dunajska vlada. Na Kranjsko odpade 1 milijon 200.000 K. Ljubljanski župan se je zavzel, naj dobi polovico te vsote Ljubljana. Podpora bi dobili popolnoma revni sloji in uradništvo.

Ilirska banka. Deželni glavar dr. Ivan Šusteršič je odložil mesto predsednika »Ilirske banke« v Ljubljani ter istočasno odstopil iz upravnega sveta, ker je preobložen z deželnimi posli.

Slovesna obljuba. O priliki prošenjske procesije na belo nedeljo, ki bo šla iz votivne cerkve k sv. Štefanu na Dunaju, bosta v stolnici cesar in cesarica slovesno obljubila, da hočeta na Dunaju zgraditi **mirovno cerkev**, če nam ljubi Bog v svoji dobroti in usmiljenosti skoraj podeli časten mir. — Združimo se vsi v tej želji in tudi v molitvi v ta namen.

Za mesto Brežice se je nabralo že okrog sto tisoč kron podpore. Nedavno je došlo 200 vojakov-zidarjev, tesarjev, ki bo-

Garskoje Selo v Petrogradu.

Borojević o soški armadi. V svojem velikonočnem pozdravu je zatrdil generalni polkovnik Borojević, da Italijani po deveti soški bitki niso tvegali nobenega pehotnega napada. Le njihova številna artiljerija neprestano nadleguje našo pehoto. Od februarja dalje je soška armada napravila več uspešnih sunkov v sovražne postojanke, v drugi polovici februarja pri Kostanjevici, na Fajtem hribu in pri Verbojbi. V teh bojih je nasprotnik izgubil 500 častnikov in 8 strojnih pušk; 10. in 11. februarja smo v bojih v Vipavski dolini uplenili 1100 ujetnikov in 15 strojnih pušk, dne 16. marca pa pri Biljah 500 Lahov. »Deseto bitko bomo bili s skalnotrdnim zapanjem na deseto zmago« — tako piše Borojević.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Zmaga pri Stohodu. Vsled revolucije je delavnost ruske armade precej ponehanja in tudi njena odporna sila je zmanjšana. Naše in nemške čete so napadle ruske postojanke 3. aprila ob srednjem Stohodu na

vsem prostoru od Arasa do reke Aisne siloviti topniški boji. Sodijo, da so ti boji najbrž priprava za veliki napad. Severno od reki Aisne je nemško topništvo zažgalo sovražno skladišče streliva. Nastala je strahovita eksplozija. Ogenj je bruhnil do 300 metrov visoko, zemlja se je stresla in pok se je čul 40 km za bojno črto.

Nemška pridobitev. Severno od Reimsa so nemške čete napadle nenadoma sovražnika in udrle v njegovo postojanko. Ujele so 15 častnikov in 827 mož.

PODMORSKA VOJSKA.

134.000 ton potopljenih. Dne 6. aprila naznanja nemško uradno poročilo, da je bilo od 30. marca dalje potopljenih za 134.000 ton sovražnikovih ladij.

Angležem gre precej za nohte. V angleškem državnem zboru je izjavil Money, da je dovoz za prebivalstvo zagotovljen, da se pa čuti vedno večje pomanjkanje ladij. Angleška vlada je bila prisiljena ustaviti prekmorsko vožnjo. Kakor poročajo nemški listi, vedno bolj raste število ob-

do prevzeli poprave v poškodovanem mestu.

Za Goriško. V Ljubljani so se 3. aprila sešli zastopniki, župani, tajniki in svetovalci iz 27 občin goriških. Osnovali so »Odbor za obnovitev Goriške«. V odboru sta tudi dr. Krek in dr. Triller, ki se zelo zanimljeta za begunsko vprašanje in brigata za usodo beguncev.

Epidemična bolezen. V Ljubljani sta se pojavila dva slučaja pegastega legarja. Vse osebe, ki so bile z bolnikoma v istem prostoru, so ločene in se bo strogo skrbelo, da se epidemija ne razširi.

Vojaške novice.

Prebiranje izbranih, zglasitev oproščenih. Dunajski uradni list je objavil določbo, da se morajo zglasiti za nabore vsi oni, ki so bili doslej vsled telesne hibe ali duševne nezmožnosti oproščeni črne vojske in pri nabornih komisijah izbrani. To velja za vse črnovojniške letnike do 50. leta. — V času od 10. do 22. aprila 1917 se morajo zglasiti pri občini svojega bivališča vsi, ki so bili oproščeni za določen ali nedoločen čas. S seboj morajo prinesiti vse potrebne listine. Ni se pa treba zglasiti uslužbencem dvora, države, dežela; dalje tistim, ki so zaposleni pri obratih, kjer se dela za armado, in tistim, ki so v rudnikih; prav tako ne nastavljencom na železnicah in pri paroplovnih družbah.

C. k. strelci. C. k. domobranske čete se bodo odslej imenovala »c. k. strelci«.

Promet z Rusijo. Poštni promet z vojnim ujetniki na Ruskem je odprt. Ujetnikom se lahko piše, kakor doslej. — Dopisnice in pisma je treba pisati s črnim obojito ujetnikom v Italiji.

Ujetniki. Iz ruskega ujetništva je pisal Andr. Čufer, doma iz Vrha pri Bači. Dopisnica je potrebovala skoraj 4 mesece, da je prišla na dom. — Po 25. mesecih je prišlo sporočilo, da živi tam med Rusi kot ujetnik Ivan Staro iz Babne gorice pri Rudniku. Dopisnica se je potikala okrog celih 8 mesecev. — Iv. Rupnik iz Črnege vrha n. I. je po 19. mesecih negotovega čakanja razveselil domače, da še živi na Ruskem. — Janež Škof iz Dragomlje vasi pri Suhorju je bil ranjen, pa so ga Rusi pobrali in odvedli v ujetništvo; domači niso nič vedeli o njem 8 mesecev. — Martin Rus (doma istotam) dela kot ujetnik na parniku na Črnem morju; ondi je več naših rojakov. — Prvikrat po 28 mesecih je pisal iz Rusije Feliks Rojc (doma v Žužemberku). Domači so zelo veseli, ker vse poizvedovanje ni nič izdalo; zdaj se je pa sam oglasil z zatrdilom, da je že nebrojokrat pisal na dom.

Odlikovani slovenski fantje pri 15 cm havbični bateriji št. 11/7: S srebrno hrabrostno svetinjo II. vrste ognjičarja Josip Prihavec in Al. Turri; četovodje Al. Lehreter, V. Vrankar, Al. Peresti; desetnika J. Pelozd, Fr. Glaser; predvojstvi J. Matjašič, Ern. Kren, V. Tauš; topničar Mihael Brežigar. — Z bronasto hrabrostno svetinjo: Ognjičar K. Kovač, četovodja V. Hajer in Frid. Šaperl; desetniki Fr. Kos, J. Zava-

lovšek, J. Nanut, Fr. Cimerman, Fr. Hes; predvojstvi J. Domiter, Fr. Martinčič, Fr. Benko; topničarji Fr. Jug, M. Kogovšek in Fr. Hribernik. S pozdravom Josip Novak.

Dobremu kuratu so vojaki hvaležni. Slovenski fantje, podčastniki pešpolka »Cesarjevič«, zbrani skupaj v mali kočici na italijanskih visokih snežnikih, se spominjamo na svoje drage znance in domače v domovini. Vse prav prisrčno pozdravljamo, ter želimo vesele velikonočno praznike. Upamo in želimo, da bi Velikonoč vsaj v bodoče skupno praznovali.

Priporočamo se Vam tudi toplo v molitev, ker vemo, da imate v zaledju več priložnosti nego mi. Da se Marijine družbe spominjajo pogosto na nas, smo že čuli, ter smo od srca hvaležni. Tudi mi smo imeli letos lepo priliko opraviti sveto velikonočno spoved. Eni smo šli še celo po dvakrat; kajti dolžnost naša je, da kažemo moštvu dober zgled. Tudi moštvo se je udeležilo sv. spovedi v polnem številu.

Že obhajamo tretje velikonočne praznike na bojišču, a še nobeno leto nam ni bila dana tako lepa prilika za velikonočno spoved kot letos, za kar se imamo lepo zahvaliti našemu g. vojnemu kuratu, ki se je žrtvoval, da nas je prišel spovedat prav v prvo bojno črto, strelske jarke.

Naredniki: Anton Pleško, bivši cerkvenik na Vinici; Jožef Tomše, Ivan Šupevc, Viktor Mekinc, Emil Klopčavar, Fr. Podbevšek, Ivan Zore, Franc Epich, organist v Starem trgu pri Kočevju, čtv. Joško Zelenc.

Računski podčastniki: Leopold Malerič, Avgust Pavlič, Jožef Močnik, Jožef Loze, Franc Prelesnik, Alfonz Mevc.

Vojak Ivan Tome (27. domobr. p.) je pisal zadnjič (pred 2. letoma) iz Budimpešte; od takrat se pogreša. Poizveduje in stroške plača sestra njegova Ana Tome, Sveržak št. 2, p. Metlika na Dolenjskem.

Naše baterije pri Gazi. Nad Angleži so si priborile turške čete sijajno zmago blizu Gaze v Palestini. K tej zmagi so izdatno pripomogle tudi hrabre avstrijske baterije, pri katerih služijo tudi Slovenci. Naš cesar je sultanu brzojavno častital.

Amerika v vojski. Zbornica reprezentantov v Vašingtonu je 5. aprila sklenila vojsko. — Vlada je naprosila kongres, naj za armado in mornarico takoj dovoli 680 milijonov funtov šterlingov (1 funt šterlingov je skoraj 50 K našega denarja, torej zahteva ameriška vlada okrog 20 milijard za vojsko). Navdušenje za vojsko je med Američani veliko in hrupno. Ko bodo jeli stradati, jih bo že minilo.

Vojaške uniforme izrabljajo v svoje namene razni navihanci v zaledju; zato bo vojna oblast izdala odredbo, ki bo velevala, da se mora vsak vojak — od preprostega do najvišjega — legitimirati, ko se to od njega zahteva.

Govorje iz pisma vojaka-Orla Antona Marinček povzamemo naslednje vrstice: »... Najbolj žalostno pa je, da se nemoralnost javno podpira in sicer pod plaščem, da se nekaj dobrega razlaga. Kar je mladih fantov, bo prišel komaj kateri nepokvarjen domov... In ni čudno... če se dan na dan splošno od vseh sliši glorijska na nemoral-

nost. Ljudem se konečno ne zdi slabo življenje — pregrešno, ampak naravnost potrebno...«

Upamo, da ni povsed tako hudo. Tolaži nas tudi izjava istega poročevalca: »Nekaj je pa vendar razveseljivega, da so Slovenci, čeprav ne angeli, vendar med slabimi še najboljši.«

Topovi nesejo — ne samo krogle v sovražne vrste, marveč velikanske dobičke tistim, ki jih izdelujejo. Tovarna Škoda v Plznu na Češkem izkazuje za l. 1916 okroglo 20 milijonov K čistega dobička; prejšnje leto pa 10 milijonov.

»Pomorski orel«. Slično kakor nemška križarka »Möwe«, je predrta angleško blokada v Severnem morju tudi nemška pomožna križarka »Seedler« (pomorski orel). V Atlantskem oceanu je potopila v marcu 6 velikih sovražnih trgovskih parnikov. Na francosko jadnico »Cambroue« je spravila 200 angleških, italijanskih in francoskih mornarjev, ki so bili rešeni od raznih potopljenih trgovskih parnikov in spravljani na otok Trinidad ob braziljski obali. Rešeni mornarji pripovedujejo, da je križarka »Seedler« opremljena z živili in z municijo za 18 mesecev ter nosi norveško zastavo. Kadar se približa kakim angleški, francoski ali italijanski trgovski ladji, skrije norveško zastavo in razobesi nemško vojno zastavo. Križarka je oborožena s topovi in strojnimi puškami.

Velikanska bitka. Pri francoskem mestu Arrasu so se francoske in nemške čete hudo spoprijele. Trdovratnost na obeh straneh povzroča ponovne napade. — Med Somme in Reimsom je bila na veliki petek obširna bitka v zraku. Sovražnik je izgubil 24 letal, Nemci jih pogrešajo pet.

Nemški princ umrl. Princ Friderik Karel, ki se je vsled padca iz zrakoplova poškodoval, je umrl.

Ogromna ladja potopljena. Berlinski listi pišejo, da se je potopila italijanska 22.500 tonska vojna ladja »Conte di Cavour« — Dolga je bila 175 m., široka 28, globoka 87 m. Oborožena je bila z 52 topovi, med njimi je bilo 13 možnarjev 305 centimeterskih. Posadka je štela 1000 mož.

Okrog 100 nemških ladij, ki so zasidrane v ameriških vodah, namerava vlada Združenih držav zapleniti.

Razne novice.

Še bo manjkalo krompirja. Štajerska bi potrebovala do 800 vagonov semenskega krompirja; dobila ga bo komaj 200 vagonov. Treba bo nadomestila in sejati jčmen, oves, saditi fižol, repo, peso itd.

Bi se imelo kaj poznati. Iz Romunije je pričakovati še veliko potrebščin: usnja, bencina, žita in dr. Na Donavi je pripravljenih 400 parnikov, ki posredujejo promet, in 2500 priklopnih čolnov, ki jih — obložene — navežejo na parnike. En parnik vleče včasih do 10 takih čolnov in pripelje v eni vožnji tovore 650 vagonov.

Cene za lubje. Nova cesarska naredba določa, da morajo tovarnarji za usnje naznaniti do 15. aprila osrednji družbi za kože in usnje na Dunaju, koliko smreko-

vega ali hrastovega lubja potrebujejo na leto in koliko znašajo njih sedanje zaloge. Trgovci smejo lubje prodajati edino-le centrali na Dunaju. Najvišje cene 24 K za 100 kilogramov; zdrobljeno ljubje pa 30 K. — Do 1. jul. 1918 bo treba v naši državni polovici 6000 vagonov lubja. (Naši časopisi so jeli — po nemškem seveda — pisati »skorja«. Pri nas je v navadi le izraz »lubje«.)

Kaj je še žudno? Po trafikah ti reko, kadar vprašaš po tobaku: »Nimamo nič; po cestah in ulicah ti pa vse puši, še mlecobibi fantalini, ki bi jih policija morala zaradi tega prijeti in kaznovati.

Volkovi. V občini Kudsir na Ogrskem se je nedavno peljal neki romunski duhovnik zvečer domov. Med potoma so ga nenadoma napadli volkovi. Konji so se splašili, prevrgli sani, duhovnika, voznika in oba konja so pa divje zverji razrgale in požrle. Na tistem mestu so pozneje našli samo sani in krvave cunje.

Ruska carska dvojica je sedaj skupno z veliko kneginjo Marijo Pavlovno v Peter Pavlovi trdnjavi.

Novi žrtve ruske revolucije. Več ruskih državljanov, ki jih je nova vlada internirala, je zblaznelo, tako n. pr. dvorni minister Frederiks, dalje gubernatorja v Tveru in Samari. Poročajo tudi o žalostnih samoumorih. — Več sto častnikov so baje ustrelili po nagli sodbi vsled podatkov generala Vojekjova, ki je trdil, da je namestnik bivši car odpreti Nemcem bojno črto.

Venizelos, znani grški puntar in izdajalec, se nahaja sedaj v Londonu. Ententi je predlagal, naj razglasi Solun in okolico za republiko, češ, da se bi potem mogla pritegniti tudi ostala Grčija.

Kaj bodo z Nemci v Ameriki? Govori se, da jih je v Ameriki do 12 milijonov; veliko izmed njih je takih, ki imajo ameriško državljanstvo. Samo v zadnjem času se jih je oglasilo za to pravico do 50.000. Stari domovini jih je ostalo zvestih poldrugi milijon. Tisti — tako se čuje —, ki se bodo strogo držali ameriških postav, bodo ostali kljub sovražnosti med Ameriko in Nemčijo, popolnoma svobodni.

Strahovita cena. V Geisselsheimu v Porenju (Nemčija) je bilo na dražbi prodanega 1000 litrov predlanskega vina. Vino je pač tam najboljše kakovosti, omenjenih 1000 litrov je bilo pa iz izbranega grozdja, aš 52 mark (78 kron našega denarja) prav gotovo doslej še nikoli niso plačali za liter vina. Torej za 1000 litrov 52.000 mark (= 78.000 K). — V vojski so nekateri ljudje sila obogateli in sedaj ne vedo, kam z denarjem.

Dopisi.

iz Tržiča. Letos smo imeli pred božjim grobom vojaško stražo. Deset mož se je vrstilo oba dneva po dva na pol ure. Velikonočne procesije se je udeležilo tudi vojaštvo z gg. častniki. Pri blagoslovu so oddali pred cerkvijo strel. — Poročil se je na velikonočni ponedeljek g. Joško Vider, učitelj, z gg. Marijo Kogoj, šiviljo. Nevela je predsednica ženskega oseka društva sv. Jožefa. Z veliko poštvalnostjo je delovala ves čas v društvu, zato so ji tudi tovarišice za slovo zapele v cerkvi nekaj kitic znane poročne pesmi. — Velikonočni ponedeljek so priredili gg. častniki v Globočnikovi dvorani koncert v prid vdovskemu zakladu. Bil je jako dobro obiskan, tudi v blagajno je došlo za vdove precej denarja.

Veliki oderuhi.

Vojno ministertvo je depozitni banki na Dunaju izročilo dobavo piva za armado. Banka je naredila pri tem dobiček 1 milijon 300 tisoč kron. Dunajsko državno pravdnštvo je dvignilo tožbo proti voditeljem in uradnikom banke zaradi oderuštva s potrebnimi živili. Kot priče so v procesu nastopili tudi vojni minister Krobotin, finančni minister Špicmiller in justični minister Šenk. Justični minister je odložil prej svoje ministertvo, predno je šel pričat. Razprava je zbudila velikansko zanimanje, ker je pokazala, s kako lahkoto in brezvestnostjo si veliki kapital kupiči svoje premoženje. Državni pravdnik je neustrašeno bical slabe strani sedanjega gospodarskega življenja. Rekel je: »Vojni oderuh ni nič boljši, kakor vlomilec, cestni ropar in domovinski izdajalec.« Razožda je bila naslednja:

Ravnatelj depozitne banke dr. Kranz je bil obsojen na 9 mesecev ostrega zapora in 20.000 K denarne globe, njegovi pomagači dr. Freund na 9 mesecev strogega zapora in 15.000 K denarne globe, Eisig Rubel na 3 mesece strogega zapora in 10 tisoč kron denarne globe in Felix na 6 mesecev strogega zapora in na 20.000 K denarne globe. Vsi kaznjenci so židovske vere.

Sodišče je dovolilo, da sme ostati dr. Kranz do rešitve priglašenege ugovora na prostem, če položi varščino (kavcijo) v znesku 1 milijon kron, kar se je tudi zgodilo.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Banke, — centrale. Že pred vojsko se je opazilo, da so mogočne banke, ki so razpolagale z milijoni in milijoni denarja, razpredle svoje mreže čez vse naše gospodarstvo. Nekdaj je trgovec kupil blago naravnost od tovarne. Zdaj so se kar domenili, za katere kraje in katere ljudi bo dajala kaka tovarna. Pri drugih tovarnah ni dobil kupec blaga za nobeno ceno. Sladkor se nam je tako podražil, cement je šel kvišku, za njim še hujše špirit.

Odkar je vojna, imamo za živila razne centrale, ki poceni kupujejo in drago prodajajo večino živil in drugih reči, ki jih kmet prideluje. Kar je pa ostalo prostega, se je grozno podražilo. Ko bi država ne vpeljala monopola za sladkor, bi imeli danes vse drugačne sladkorne cene. — V drugih predmetih, ki jih ni zadel državni monopol, se je pa cena skoro brez vzroka za 200—500% povišala. Cement se je pred kratkim prodal po 3 K in še ceneje, lani 4-50—5 K, zdaj velja 11 K. Zelezo je bilo poprej 20—24 vin. 1 kg, zdaj velja 1 K. Skoro potreben bo tudi za te predmete državni monopol.

Neupravičen očitek. Kmetu se večkrat očita, da je obogatel v sedanji vojski, češ, ker je plačal obilo dolgov. Premalo se pomisli, da je bila kmetu rekvirirana živina. Res je dobil za konje, vozove in komate denar, toda nikdar ne bo s tem skupičkom napravil novih konj, voz in ko-

matov. Cene so zdaj trikrat višje za vse, kakor so bile poprej. Orodje je povsod potrto, poslopja imajo slabe strehe, moga se že podirajo. — Kdaj in kako se bo vse zopet spravilo v dober stan? Ne pozabimo, da denar aima zdaj niti polovico svoje prejšnje vrednosti. Če vse to vpoštevamo, nam bo jasno, da zdaj kmet res malo lažje izhaja, toda koliko trpijo žene in otroci? Pri pomladni setvi je ravno zdaj najhujše delo. Prav zelo rabimo pomoči. Naj pridejo iz mest pomagat delat, in kmetje bodo radi delili svoje dobrote s sotrudniki.

Dvorezen meč. Podmorski čolni zadajajo silno škodo sovražniku, ker so mu potopili ogromne zaloge živeža in vojnega materijala. Seveda moramo pri tem pomisliti tudi tole: Cim manj bo po vojski ladjinega prostora, tem bolj bo dobava žita za mesta in obrtne kraje navezana le na lastno poljedelstvo. Iz tujega se bo po vojski zelo malo živeža uvažalo. Jedli bomo le domači kruh. Na to je treba že zdaj misliti. Vse mora kmeta podpirati, da bo imel veselje do dela in kolikor mogoče dobro obdeloval svojo zemljo. Tovarnarji in trgovci bodo razvili vso delavnost. Ker bodo dajale tovarne delavcem lahko zelo visoke plače, se je bati, da bodo kmečki sinovi, ki so se odvadili težkega dela, iskali dela v tovarnah. Ko bi bolj pomislili, kako slaba je z zdravjem in z delavskimi otroki v mestih, kako težko se dobi ugodno stanovanje, nikdar bi ne pustili rodne grude. Pa kdo misli v teži uri na vse to? — Rabili bi torej tudi urad, ki bi varoval kmečke koristi!

Goveje živine bo dala naša dežela ta mesec 5000 glav. Prejšnje mesece smo dajali okoli 3600. K temu številu pride še lastna poraba v deželi, ki je zaradi pomanjkanja druge hrane tudi vedno večja, in pa zaostanek prejšnjih dajatev vojaštvu, ki znaša tudi nad 1000 glav. Naša živinoreja bo imela težko stališče. Napačno je, ako bi imeli nekateri živino za sovražnika, ki mnogo človeške hrane porabi. Mogoče je to v drugih deželah, kjer se veliko žita in krompirja tudi goveji živini pokrmijo; pri nas je ta strah prazen. Gotovo je pa, da bo treba dati vso živino, kolikor je pa moč pogrešati. Ker ne vemo, kako bo z dajatvami v prihodnjih mesecih, ne kaže prodati nobenega teleta. Ravno ti telički so še najbolj brez skrbi. Če imamo dosti mlade živine, si bomo kmalu tudi veliko izredili.

Reja prascev. Omenili smo že, da so v Nemčiji že znižali cene prešičev. Pri nas nam je pričakovati tudi znatnega znižanja prešičjih cen, na kar opozarjamo. Kdor ima že debele prešiče, stori modro, če jih proda, da ne bo oškodovan. Ne kupuj predrago mladičev, ker drugače še svojega denarja ne boš nazaj dobil. — S tem pa ni rečeno, da bi opustili rejo prešičev. Ravno nasprotno naj se zgodi! Imeti jih moramo, kolikor največ mogoče, ker se v sedanjih časih ravno mast najbolj potrebuje in bo še vedno boljše prešiče rediti kakor žito prodajati.

Lubje. Vojaštvo zahteva 6000 vagonov smrekovega lubja, pozneje pa še 2000. Gotovo bodo razni agenti začeli švigati po

deželi in iskati tudi pri tem svoje dobičke. Ne prodajte agentom ničesar! Prodali boste lahko sami. Kar morete prodati, prodajte vojaštvu naravnost, ne pa tujim kupcem! Sicer so pa naši gozdovi že veliko preveč izsekani. Zdjaj jih moramo varovati. Les bo imel vedno svojo ceno, po vojski pa najbrž še nekoliko višjo.

Žito drugod. V Ameriki cena žita hitro raste. Zdjaj se v New Yorku plača za 100 kg pšenice čez 42 K. V Avstraliji so žetev srečno končali. Pravijo, da je pšenice 19.000 vagonov več kakor lani. Težava je seveda z dolgo vožnjo na Angleško, ker povsod ladij manjka. — Na Angleškem se bencin vedno težje dobi. Za privatne avtomobile ga ne prodajo. Na Francoskem pa država pazi, da mora biti rezerva za vojsko zadosti velika.

Nove cene za govejo živino. Z ozirom na odlok c. kr. poljedelskega ministrstva z dne 12. marca 1917 je izdala c. kr. deželna vlada v Ljubljani dne 19. marca leta 1917 naredbo glede najvišjih cen za klavno govedo. S to naredbo so bile do sedaj veljavne najvišje cene za klavno govedo nekaj zvišane, in sicer tako, da je najvišja cena za I. kakovost pri volih 3 K 50 vin., za II. kakovost 3 K, za III. kakovost 2 K 50 vin. kilogram žive teže. Za krave I. kakovost 3 K 10 vin., II. kakovost 2 K 70 vin., III. kakovost 2 K 30 v. za kilogram. Za telice in biki I. kakovost 3 K 30 vin., II. 3 K, III. 2 K 40 vin. kilogram žive teže. Za koščeno živino pa so najvišje cene 1 K 80 vin. kilogram žive teže. C. kr. poljedelsko ministrstvo je izdalo tudi natančen predpis, kako se ima kakovost posameznih vrst živine oceniti ter je izreklo v svojem odloku z dne 12. marca t. l., da mora dati živina I. kakovosti najmanj 50 odstotkov mesa od žive teže. Izrecno pravi c. kr. poljed. ministrstvo, da, kakor skušnja uči, sedaj živine I. kakovosti skoro ni več najti ter jo je dobiti le v obratih poljedelskih industrij, to je pri cukrarnah, pivovarnah itd. Naravnost slučaj pa je, ako se dobi živina I. kakovosti pri navadnih kmečkih gospodarstvih. C. kr. poljedelsko ministrstvo pravi v svojem imenovanem odloku tudi, da se kot živina I. vrste, oziroma kakovosti ne more smatrati razmeroma najboljše živina, ki se najde v deželi, nego da je treba I. kakovost absolutno dognati. Kot živino II. kakovosti je smatrati živino, ki je dobro spitana in zelo mesnata. Kot živino III. kakovosti pa je smatrati živino, ki je naravno rejena, čeprav ne posebno debela, vendar pa še mesnata. Kot koščeno živino pa je smatrati vidno mršavo živino, ki se sploh ne more imenovati klavna. To kvalifikacijo je izdalo c. kr. poljedelsko ministrstvo ter je torej od ministrstva prepisana. Zgoraj imenovane cene se v smislu imenovanega ministrskega odloka smatrajo kot najvišje cene, višje se živina sploh ne sme plačevati ter bi bilo to kaznivo. »Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine« pa je v prid živinorejcem na Kranjskem napravilo pri II. kakovosti, torej pri res lepi živini, še dve stopnji glede cen zato, da pride tem več živine lahko pod II. kakovost, namesto da

bi ostala pod III. Vole II. vrste a) torej plačuje po 3 K, II. vrste b) 2 K 75 vin., krave II. vrste a) plačuje po 2 K 70 vin., II. vrste b) 2 K 50 vin., telice in biki II. vrste a) 2 K 85 vin., II. vrste b) 2 K 60 v. kilogram žive teže. Kot II. vrsto a) je smatrati dobro spitano živino, ki da 46 do 48 odstotkov mesa od žive teže. Kot tako živino je smatrati torej splošno najboljšo živino, ki se nahaja sedaj pri nas. Živina II. vrste b) je nekoliko lažja, vendar pa dobro rejena in res mesna. Ostale kvalifikacije seveda ostanejo. — Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani.

Vojaki za poljsko delo.

Za delo na polju in v gozdu bo moštvo dobivalo dopust. Vojaške delavce lahko dobi občina ali posamezen posestnik. Dopusti bodo trajali najmanj 5 tednov. Če se delo vrši v obližju garnizije, so mogoči kratki dopusti preko nedelj in praznikov. Za preskrbnino moža na dan so določene 3 K. Za stanovanje, preskrbo in kruh v na-

zanega krompirja (z očesci) pa ne kaže takoj saditi, ker potem v zemlji rad segnije. Deni ga na suh in svetel prostor, kjer se narezane ploskve dobro osuše, očesca pa napno.

Ko sadiš, pazi, da ne pridejo krhlji pregloboko in da bodo očesca na vrhu, ne pa narobe. Čim manjši so kosčki, tem boljša mora biti zemlja. Pleti in okopavati je treba pravočasno.

Deželno mesto za krmila. Potrebe po krmilih naraščajo, razpoložljivih krmil je pa čedalje manj. V zadnjem času je vojna uprava na zahtevo armadnega poveljstva zasegla in odvzela večje množine otrobov in drugih krmil, tako da jih sedaj manjka in jih pri najboljši volji ni mogoče oddajati naročnikom, ki se od vseh strani oglašajo. Vsem naročnikom za otrobe, naj bodo potrebne za plemene svinje in mlada praseta ali pa za molzno goved in delavno živino, bodi povedano, da je treba potrpeti! Vse bi rado otrobe, pšenične, ržene in koruzne, pa jih ni mogoče dati, ker so zaloge pošle.

Francoski strelski jarek. — Stroj na delu.

turi za dopustnike morajo seveda poskrbeti občine ali posamezni gospodarji. Razun tega gre vsakemu vojaku, tudi poveljniku, krajevni dnini odgovarjajoča delovna naklada, katero določi okrajno glavarstvo. Najnižja je 3 K. Dovoljeno je tudi plačilo v akordu. Častniški aspirantje, enoletni prostovoljci in dalje služeči podčastniki splošno ne bodo dobivali daljših dopustov.

Kadar sadimo krompir je tudi treba previdnosti. Če pripravljáš krompir za seme, prereži gomolj na dva dela. Tisti del, ki se je držal v zemlji krompirjevnice (korenine), nima kaj prida, ali pa nič očesc. Nasprotni del je pa obložen z očesci — in ta se odloči za seme. Ako ima poslednji kosček veliko lepih očesc, ga lahko še enkrat prerežeš, morda celo večkrat. Vsak kosček mora imeti vsaj dva ali tri razvita očesca. Kose brez očesc spravi na suh kraj, da bodo za domačo porabo. — Nare-

Deželno mesto za krmila ima sedaj edino melasno krmo na razpolago, ki se lahko naroča in so bile občine na to krmilo opozorjene s posebno okrožnico, na kateri je vse potrebno povedano. Kakor hitro se pa dobe otrobi, se bodo zopet nakazale naročnikom po vrsti, kakor so dohajala naročila.

— **Klanje govedi.** Z ministrskim ukazom z dne 9. septembra 1916, drž. zak. št. 298, se smejo prodajati za klanje ali klavne krave, nadalje telice in voli v starosti po do dveh in pol let, in biki v starosti po do dveh let, le z oblastvenim dovoljenjem C. kr. deželna vlada daje na podlagi določil tega ukaza na znanje, da se smejo klanje telice in voli v starosti dveh let, kadar imajo že dva stalna, velika sekalca, brez posebnega oblastvenega dovoljenja.

— **Nakup čipk.** V sled množičnih pritožb v trgovini s čipkami je zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem storil primerne korake, da bodo čipka-

rice izgotovljene čipke, kolikor jih imajo v zalogi, zamogle oddati proti primerni ceni naravnost »Avstrijski domači industrijski družbi na Dunaju«. Vsi tisti producenti, ki imajo zalogo v čipkah, naj sporoče takoj množino svojih zalog z navedbo kvalitete in opisom vrste na Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22. Svoje zaloge naj prihranijo, dokler ne bodo obveščeni, katerim potom se bodo čipke oddajale.

Domače milo se kuha takole: Vzame se 5 litrov domačega (čistega) luga, $\frac{3}{4}$ kg vgašenega apna in 1 kg sode. Te tvarine se postavijo v loncu na ognjišče, da vse skupaj dobro prevre. Ko se potem ta mešanica očisti, se čista tekočina odlije proč. K tej tekočini se pridene poldrugi kg loja ali kake slabe masti (dobra je tudi svinjska črevesna mast) in nekaj žlic soli. Vse to se dobro premeša ter se nato postavi v loncu na ogenj. Mešanica mora dobri dve uri polagoma in neprestano vreti. Čim bolj polagoma vre, tem lepše in izdatneje je potem milo. A med vretjem se mora mešanica dobro mešati. Ko se je tvarina dve uri kuhala in mešala, se vlije v kako staro štirioglato ponev, kjer se milo vsede in strdi. Ko je milo dovolj trdo, se nareže na primerne kose. To milo se močno peni.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{4}$ % brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.)

(Dalje.)

4. Učenikova vrnitev.

»Pošteno si bova delila dobiček, učenič,« je zagotovil zvonar izumitelju in ta je stisnil zaupno mojstrovno desnico.

»Za denar mi ni veliko,« pravi učenik smehljaje in pristavi resno: »Glavna stvar je, da ne izgubite poguma in potrpežljivosti, če bi se izprva kaka malenkost ne ujemala, da smem dvakrat, trikrat poizkušati. Mislim sicer, da tega ne bo treba, vendar mnogo je odvisno od raznih slučaj-

nosti in dela celega življenja ne smeja prvi nezgodi popustiti.«

Zvonarjev obraz se je razjasnil.

»To se razume samoobsebi, Prašnikar. Sam sem v mladih letih veliko poizkušal in vem, da mora človek vztrajati. Naposled bo vsa zadeva meni na korist, in že zaradi tega ne bom prej nehal, dokler dela srečno ne izpeljeva.«

Še enkrat sta si roki mož strnili v krepkem zatrdilu. Učenik je veselo stegnil svojo vitko roko in okorni mojstrovni prsti so se je krepko oklenili. Duh in moč sta se zedinila v teh rokah h krepkemu, lepemu delu.

»Rozika, vina prinesi!« zakliče zvonar glasno. Iz kuhinje pa se je začul jasen odgovor:

»Tako, oče, takoj!«

Malo pozneje stopi Rozika črno oblečena skozi vrata. Hči, sedaj obenem tudi gospodinja, postavi dva cinasta vrčka pred nju in nato pristavi še krožnik s sladkim pecivom.

»Praznik je danes, otrok,« je dejal učenik ves srečen. »Napij nama, Rozika, da bi Bog dal srečo najinemu početju.«

Rozika je poznala učenika prav dobro, saj je bil že prej vedno dobrodošel pri hiši, zlasti pri materi. Smehljaje reče:

»Torej je konec računanja, kar vam je rajna mati tolikrat želela, da boste zopet enkrat kakor navaden zemljan?«

»Danes je konec, otrok,« vzklikne živahno stari mož. »Prišel bom k vam v livarno in bom primoran večkrat prisesti k vaši mizi.«

»Veseli me,« odvrne deklica prijazno. »Potrudila se bom s kuho, da boste znali na stara leta ceniti dobro gospodinjino.«

»Prav nič ne dvomim, da ne boš ti dobra gospodinja. Henrik te je lahko vesel,« je pritrjeva je pomežiknil učenik deklici.

Rozika je stala že med vratni, ko je zaslišala njej tako ljubo besedičenje. Oči so se ji zaiskrile in zažarela so ji lica v lahni rdečici. Stari mož je z dopadanjem gledal za deklico in pristavil skoro navdušeno: »Mojster Rudnik, lepo hčer imate in to je tudi nekaj vredno. — Kdo ve, če ne več, kakor vedno računanje in računanje, ki ob njem človek pozabi na svojo mladost.«

»Molčite mi s praznimi marnjami,« je ta odvrnil skoro osorno; »če je človek star, ima že tako polno glavo različnih skrbi, vsak dan gotovo delo, ki naj ga po možnosti prav opravi, to je najboljšje. S premišljevanjem človek zapodi vse veselje iz hiše in z njim vred odbeži ves blagoslov.«

»Da, veselje je blagoslov,« je menil Prašnikar. »Veselje nad kakšno stvarjo jo napravi lahko, če je še tako težka. — Prav lahko ste veseli svoje hčere.«

»Še večje veselje imam nad sinom,« odvrne zvonar in si ponosno pogladi brado.

»Moj otrok počiva tukaj,« pravi z zanosom učenik in položi roko na svojo desno stran. »Moji računi so moj otrok.«

»Saj ste tudi žrtvovali zanje vse: ljubezen, spoštovanje višjih in sodobnih; mislim in upam, da vam prinese znanje

slavo in čast,« pristavi zvonar sočutno osamljenemu izumitelju.

»Knjižico z računji lahko kar obdržite,« odvrne ta prisrčno. »Pokazati vam hočem s tem, da se na vas zanesem.« Pri tem potegne zvezek iz žepa.

Ta pa stegne obe roki in se brani: »Pustite, pustite! Naredila bova, kakor sva dogovorjena. Kdo ve, kaj še vse lahko pride. Obs sva postarna...«

»Ravno zaradi tega,« ga je prekinil učenik. »Naj umriem, naj imate potem vsaj vi moj izum, novi zvon, ki naj doni v božji svet, sam pa nisem živel zastonj.«

»Če pa umrjem sam prej?« ga vpraša zvonar.

»Potem me tudi ne skrbi. Poznam vašega s'na kot poštenjaka, s katerim se lahko govori, kakor z vami. Še zanalaš obdržite zvezek z računji, ko vidim, da mislite na vse.«

Potopil je modrikast zvezek na mizo, vstal in ponudil mojstru desnico v slovo.

Zvonar vzame zvezek tako skrbno, kakor bi spravljal zaklad. Prsti njegove levice so se oklenili s številkami popisanih listov, v tem ko je odkritosrčno stegnil desnico proti dobremu, dobrosrčnemu možu.

Nato je spremil svojega gosta in prijatelja po stopnicah na dvorišče. Obraza sta jima žarela. Učenikov še posebno v duhovito ožarjenem svitu. Saj je dovršil svoje najvišje, pokazal obenem svojo otroško zaupnost, ko je izročil delo in trud vsega svojega mukepolnega življenja zaupno v roke moža, ki bi je lahko izrabil samo v svoj prid. Toda na to ni mislil ta plemeniti mož; storil je, kar so storili in delajo veliki duhovi vedno, če se sreča njihovo samotno potovanje z zaupanja vrednim možem.

Zvonarjev obraz je pa izražal samozadovoljen ponos, dočim je njegovo oko motrilo slabotno postavo poleg sebe, oni ponos, ki se objavlja v preprostem poštenjaku takrat, ko se čuti počaščenega z zaupanjem višjega.

Kakor dva presrečna brata sta stopala po brežini nizdoli. Skoraj otroško srečen v svoji notranji blaženosti je vedno in vedno pogledaval učenik veselo, nekako ponosno zravnano postavo zvonarjevo, kakor bi hotel vprašati:

»Ali Vam je prav, ste zadovoljni z menoj?«

Na trgu sta se ločila. Zvonar je privzdignil svojo zeleno svilnato čepico in dejal prisrčno:

»Srečno hodite! Z Bogom do svätenja!«

Učenik je pospešil svoje korake, zakaj soince se je za gozdničem nagibalo k zatonu in skalnata pot je ponoči nevarna. —

Dve uri pozneje je ječal mrliški zvonček v zvoniku mestne cerkve. Ljudje so se prikazovali na vratih in se zvedavo povpraševali:

»Kdo je umrl?«

»Ob gozdnem robu so dobili nekoga mrtvega,« je pravil neki deček. »Prav zdaj prihajajo z njim.«

(Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojno polje, 27. 3. 1917.

Doma na Kranjskem, posebno tam doli v zeleni Dolenjski — tam prilaja solnčna pomlad in z njo trobentice in z njo vijolice! — A tu v Galiciji? Tu ne poznamo ne pomladi, ne vijolice!

Pač — tudi tukaj je privel topel veter; toda s seboj je prinesel strašno množino vode! — Naši strelski jarki so skoro polni vode; gazimo do kolien, pogosta do pasu. Čevlji polni vode — to ni prijetno! Edina tolažba je in ostane, da kadar so čevlji polni, potem ne more več voda noter! Tudi žepo imamo večkrat polne vode; hvala Bogu, iz žepov se umakne voda sama, je ni treba »pumpati«. — Vodo spuščamo k Rusom; mi smo namreč na bregu, oni v dolini. Dobili smo »pumpe« in zdaj »pumpamo« za žive in mrtve in še malo, ponoči in popoldnevi — vse v dolino na Ruse. Neko popoldne smo jih videli, kako so skakali iz svojih jarkov in tekali nazaj v neki gozd.

Živimo v vedni nevarnosti, da nas v naših podzemeljskih jamah ne zalije voda, ali pa da se razmočena zemlja ne vda in nas leseni tramovi ne pokopljejo pod seboj. Mi in pionirji delamo noč in dan, da se ubranimo vode — in vendar skoro tonemo!

Toda Rus nam je jako zameril našo prijaznost, da mu pošiljamo vodo. To smo spoznali včeraj zvečer! — Bilo je okrog šestih; jaz sem si bil ravno vzel čas, da izlijem vodo iz čevljev, ko je pričela nabijati ruska artiljerija. Tolkla je strašno nad eno uro, nato pa je hipoma prenehala. Ob svitu svetlobnih raket in žarometov smo videli, kako se plazi proti nam ruska pehota. Niti naše puške, niti strojne puške, niti naša artiljerija jih ni mogla ustaviti. Približali so se našim jarkom skoro na petnajst korakov; tedaj smo pustili puške in pograbili ročne granate... — En sam plamen eksplozij — in Rusi so jo pobrisali! Mi smo imeli enega mrtvega in par ranjenih, Rusov leži pa še danes vse polno mrtvih ob naših žicah! — Danes zopet zalivamo Ruse z vodo!

V debelem snegu.

10. III. 1917.

Dragi »Domoljub«! Pri nas brije rezka burja in nosi droban sneg v oči, da komaj gledamo, čeprav je jasno nebo kot ribje oko. To pismo pišem kot nadzorovalec straž pri regt. skladišču. Imam dvojno patuljo, ki se menjata na dve uri. Svoj »sedež« imam v mizarški delavnici, ki je bolj skromno prirejena: tri »prične«, nekaj sekir, žag in obličev — to je vsa oprava. Moj prijatelj Polde se smučje okoli »gašperja«, da je ves rdeč; ko on kuri, je tako vroče, da bi ga bil še lucifer vesel, ko bi ga dobil za kurjača. Polde nam kuha polento. Ko si natopi vode, začne pripravljati moko in kuhalnico. Kadar meša, peče, se rad pohvali, da bo polenta »tadelfos«. Res bila bi brez hibe, ko bi Polde ne igral med tem »ajnc«, kajti prav takrat, ko je »ajnc« peljal, se mu je prismodila. Nismo mu zamerali, marveč smo jo z veseljem snedli, saj tu

se nismo razvadili, da bi ne jedli, če se kaj prismodi.

Potem je prišla na vrsto igra »parta«, ki se je tudi kmalu naveličamo. Tudi godbe ne manjka; — začne se, ko gremo spat. Hribarjev nos poje kot klarinet, Polde mu pomaga z basom, pri oknu pa piška burja kot razdražen bivol. Ob tej godbi vzamem v roke »Domoljub« in z veseljem čitam, pri tem pa pazim na uro, kdaj bo treba iti nadomestiti stražnika. Potem grem in zmenjam stražo ter se vrnem k »Domoljubu«. Točno prečitam vse novice, kajti navezan sem samo nate, dragi »Domoljub«. Ne vem kako je to, od doma ni več poročil. Nihče ne ve, kako nam je težko, če ne dobimo pošte in ne »Domoljuba«. Priporočaj, ljubi »Domoljub«, da se nas bodo domači bolj spominjali če tudi le s par vrsticami.

O, ko bi videli, kako žare obrazi, kadar pride podčastnik in deli pošto! Vsak komaj pričakuje, da sliši svoje ime; urno se oglasi in veselo skoči po pismo.

Pozdravljam vse domače in tudi bralce in bralke »Domoljuba«. — Alojzij Bitenc, desetnik-pion.

Kaj boš prinesla nam pomlad?

Kaj boš prinesla nam pomlad?
sejalca rož, znanilka nad,
budilka petja, vaba ptic,
kraljica vseh deviških lic.

Prinesla li boš svetu mir?
Razgnala srd mu in prepir?
ki v njem zdaj kolje se, mori,
da tečejo solze in kri.

O, da na mehkih krilih ti
prineseš, kar želimo vsi:
da ko bo breg in dol brstel,
miru bi topli dih zavel!

O Bog, ki zemlji daš pomlad,
s spomladjo pa obetaš sad,
usliši v boli klice te:

O daj pomlad miru nam že!
Gorenjka M. J.

Tedenska pratika.

Petek, 13. aprila: Sv. Justin, cerkveni pisatelj. († 166.) — Sv. Hermenegild, muč. († 578.) — Bl. Ida, dev.

Sobota, 14. aprila: Sv. Lidvina, zgled potrpežljivosti — imenovana Job nov. zakona. Bolezen jo je mučila 38 let; 19 let je živela malodane brez jedi in brez spanja. († 1433.) — Sv. Tiburcij, Valerijan in Maksimin, muč.

Bela nedelja, 15. aprila. Evang.: Jezus se prikaže pri zaprtih vratih. — God sv. Anastazije, sv. Benedikta ml.

Ponedeljek, 16. aprila: Sv. Kalist, p. in muč. († 222.) — Sv. Benedikt Jožef Labre. († 1783.)

Torek, 17. aprila: Sv. Rudolf, muč. na španskem. Judovski zlobneži so ga v neki kleti počasi mučili, da je vsled bolečin umrl 1288 l.

Sreda, 18. aprila: Sv. Apolonij. († 193.) — Bl. Peter Kanizij, slovi kot izborec katehet. Deloval je tudi na Dunaju in v Pragi. († 1590.)

Četrtek, 19. aprila: Sv. Leon 9. — († 1054.)

Solace vzhaja ob 5. uri 22 m., — zahaja ob 6. uri 49 m.

Luna: Mlaj 21. aprila ob 6. uri 22 m. zjutraj.

Sv. Apolonij.

† 186.

Apolonij je bil dolgo časa pogan. Slovel je v Rimu kot mestni svetovalec, še bolj pa po svoji modrosti in zgovornosti. Ker je veliko občeval s papežem Eleverijem, zraven pa pridno bral sv. pismo, je spoznal pravo vero Kristusovo in se dal krstiti. Neustrašeno je nastopal tudi kot kristjan, ter je skušal z božjo resnico osrečiti tudi druge, ki so tavalj v zmotah. Živel je v času preganjanja, zato tudi njegovo delovanje ni ostalo prikrito poganškemu sodniku. Ta (Perenis) ga pokliče pred sodnijski zbor ter zahteva, naj se zagovarja zaradi svoje vere. Apolonij je sprejel ta ukaz z največjim veseljem. Sestavil je v zagovor krasno razpravo, v kateri je razkril slepoto in brezbožnost poganstva, nasproti je pa živo pred oči postavil resničnost in svetost krščanstva. Ovrigel je tudi vsa obrekovanja, ki so jih v svojem sovraštvu raztrosili pogani zoper kristjane.

Branje tega spisa je napravilo na sodnijski dvor mogočen vtis, kar zatrjuje osobito zgodovinar Evzebij. Kljub temu je ostal sodnik Perenis trdosrčen in svojeglav; zahteval je, naj se Apolonij odpove krščanstvu. Ker je pa videl, kako so Apoloniju naklonjeni drugi senatorji, ki bi ga bili radi oprostili, je zahteval naj obišče vsaj na videz nekaj poganskih templjev. Apolonij se ni maral hliniti ter si je naravnost želel, da bi mogel pretrpeti za Kristusa in za božjo resnico mučeniško smrt. Sodnik ga je nato obsodil na smrt.

Že v življenju je Apolonij marsikomu pripomogel do resnice ter do notranjega miru in sreče; še več izpreobrnjenj je pa povzročil s svojo junaško in mučeniško smrtjo, ker so videli uprav v njegovi neustrašeni in srčnem veselju in pogumu božjo moč krščanstva.

Velikonočni pozdravi naših dragih na bojiščih.

Za velikonoč so pisali in želeli blagoslovljenost praznike vsem domačim in »Domoljubovcem«: Slovenski fantje v Karpatih: des. Val. Drufovka, inf. J. Okorn, Ant. Novak in tovariši. — Fr. Kovčič, ki je narisal na karto »Mladenko na fronti pri vodnjaku«, in Fr. Lavrinar. — Trije lepi cesarski strelci z visoke gore na Tirolskem: Al. Markovič, Ant. Bučar, Fr. Metličar — s klicem »Če bo Bog dal, se vidimo čez leto osorej!« — Z ruskega bojišča: Karel Cep, Vrhovec, des. Al. Perdan, K. Brečko, J. Krugar. — Slovenski hrtbovski voditelji iz mrtvih Tirol: p. Pavlovič, Borovnica; J. Povšin, Bled; A. Zidar, M. Lašče. — Iz snežnih blogov ob koroški meji iz vile »Santa Maria«, ki ima še vedno več metrov snežene strehe, po opravljeni velikonočni spovedi: četov. J. Bulovec, četov. J. Mrovlje, des. B. Novak, podd. A. Košir, podd. A. Kocman, narednik E. Jarc, des. J. T. Zadvorski, des. Ivan Trtnik. (Prosimo, pišite drugič uredništvu Op.

uredn.) — iz tirolskih snežnikov: Četov Ulčar M., des. J. Koritnik, des. Fr. Gorše, des. J. Hribar, podd. G. Rozman, inf. J. Žugič, J. Sršen, V. Bizilj, A. Morela, J. Dejak, J. Lesar, M. Držaj, J. Jaklič, J. Kos, J. Zalelet, J. Vidic, J. Lopetič, L. Rangus, četov. Ponikvar. — Slovenski fantje: J. Šifer, Fr. Tihelj, Fr. Jeričjo, G. Justin, J. Kastelic, J. Centrih, Fr. Judež. — Fantje topničarji: Predm. M. Lenarčič, P. Jenko, Fr. Šerejak, M. Kalan, J. Marok. — Goreška topničarja: A. Kranjc in Fr. Lazar. — Z ital. bojišča Lud. Serša, podd. Kejnjk Jak., Viber Fr., Jančić M., Vorina J., Petelinšek M., Perc Al., Jazbec I., Černe Fr., Šut J. Vsi — Slovenski fantje v visokih Tirolah: Iv. Šister, Sv. Mertelj, I. Črnlogar, J. Pavlin, Iv. Gerbec, M. Majer. — Fantje

Ob spominu na veselo ure prejšnjih veličonočnih praznikov: Janko Sluga, četov, Iv. Šubelj, des. J. Širgar, podd. J. Modrijan, enol. provst. V. Žirovnik, podd. Hienek Malecha. — Naši vojaki trdnjavskega polka pri v visokih gorah: Val. Abe, A. Tratar, J. Riglar, Aleš Zlokarnik J. Petrovčič, Fr. Erklavec. — Naši strojnih puškah v koroških hribih: Podd. Fr. Rihar, I. Mislaj, M. Urazič, I. Strniša, M. Košir. — Slov. fantje z južnotirol. bojišča: L. Trček, I. Bogateli, J. Penko, I. Pouman, A. Pavlin, R. Spindler, Fr. Mislaj, J. Oman, A. Žnidarič. — Prostov. strelec des. Fr. Ks. Zmave. — Vsem gorilskim beguncem Ciril Samokec. — Slov. fantje visokogorske stotnije na oboški fronti: Čet. Andr. Kalan, des. Iv. Uršič, podd. Iv. Česnik, inf. Medved Al., Fr. Bložič, Al. Uršič, A. Kelvišar, Fr. Gregorič, J. Stare, R. Milost, G. Mubič, J. Kocijancič, I. Pekoli, S. Ramič, Fr. Andrijančič, J. Cokl. — Fantje 17. pp. Cesarjevič: Fr. Sodja, J. Polak, podd. J. Krmec, Fr. Štrubelj, des. M. Pečkaj, K. Magister, L. Starin, naredn. Fr. Bogolin, četv. Trobentar Al., četv. Alf. Urbanč, san. podd. J. Kern, des. J. Žnidarič, A. Prinšič, M. Vegelj, I. Terselič, Fr. Lengo, Fr. Veličevič, Al. Arh, J. Miler, V. Simončič, Fr. Špiler. — Naši fantje pri »ta velikih možnarjih«, namerjenih proti verolomnemu Italijanu: Desetniki Mirko Kovačič, Ivan Flis, Iv. Betežnik; predmojstri: Janež Ant., Jenček Iv., Fr. Mazej, Ivan Merhar, Miha Oswald, Mavrič A., Jelenc J., Lončar Fr., topničarji Ant. Rutar, Fr. Šinkovec, Ponikvar Iv., Hrib Kristjan, Ferjanc Mirko, Ivan Poljonek, Zmazek J., Župec Miha, Klofčnik Mart., Zlobec Fr., Riavec V., Mrak Vinko, A. Kastelic, Jokljevič A., Bizjak J., Škrlič J., Fr. Poljanšek, Šolar F., Jurečič F., Petkovšek Fr., Mole Iv., Žibret Karel, Keršič Avg., Dovriž A. — Slovenci z Brionskih otokov: Ivan Vojska, I. Snidarč, I. Ferlan, I. Bonič, A. Tomazič, M. Šilar, I. Čergolj, M. Butala, F. Čerkovnik, I. Avbelj, I. Cotič, K. Štrukelj, Ivan Vilhar, Al. Kos. Predmojstri: A. Čehovin, Rud. Bressan, I. Plesničar; Srečko Bereginec, četov. M. Šetinc. — Slov. fantje domb. pp. št. . . . odd. strojn. pušk, z italijanskega bojišča: J. Vovk, Avg. Malovšek, J. Kovačič, J. Piletič, J. Rozman, J. Klajdar, brata Al. in Ciril Hostnik, Fr. Šuligoj, J. Madon, L. Lipicer, Iv. Mlinar, Iv. Vlasič, M. Petek, Fr. Tomšič, J. Funda, J. Jakša. — Bohliki in invad. v Gradcu: Čebaj Fr., Škrbec Ant., Pušnik Pet., Sivec Iv., Soklič Emil, Pivk Fr., Gorjup K., Furlan Iv., Tomjanovič Juro, Golavšek Fr., Pintarič K., Hlalnar Val., Hudolin L., Odlazek Jož., Malovšek Oton, Košnik Ant., Krajec Jak., Boštjančič And., Bradaška Mat., Kuntara Iv., Videnič Iv., Anžur Fr., Gombač And., Fr. Pivk. — Cesarjeviči 3. stotnije: Čtv. J. Gale; desetaiki: F. Vidmar, J. Stariha, A. Božič, F. Progar; poddesetniki: J. Škarabot, J. Groznik, F. Orožim, F. Novak; inf.: J. Zorič, Strah F., Strah J., Škufca J., Volk M., Zupančič J., Štrucej J., Grabner F., Vozelj F., Pleško J. Corn A. — Naši prijatelji, ki že 17 mesecev kljubujejo sovražniku, snegu in burji v tirolskih višinah: J. Jančar, Iv. Sever, Jos. Marolt, M. Koželj, Fr. Komel, Iv. Lukančič. — C. kr. lovci, ki se priporočajo tudi v molitve pri sv. maši: Podl. J. Bračko, J. Mersnik, patrijalni vodja J. Žičkar; jovci M. Tijan, J. Jeršič, K. Stebar, Jurij Mlakar, D. Fajdiga. — Slov. draginci iz mrzle Galicije: J. Lah, Fr. Janežič, J. Pičbernik, J. Copelnik, A. Podvohšek, Fr. Krumpestar, Fr. Plaj, Fr. Rakovec, Al. Urh, Iv. Kocjan. — Prostovoljni strelci: A. Culhar, Fr. Kalan, A. Kralj, Fr. Lakner, Fr. Miklavčič, Fr. Dolinar, Gorenjavas; Al. Čolnik, Fr. Krmec, V. Granda, Adam Mulki. — Pešec 27. pp. J. Petrič odl. s hrabrostno svetinjo. — Veselo »alelujo« iz zasneženih koroških alp topničarji: Fr. Kramar, des. Iv. Bošnjak, Fr. Gerden, J. Gerčar, četv. Fr. Kastelic, Alb. Zupanc, Henrik Andlovič, des. A. Wenišnik, L. Furlan, Fr. Križaj, Brozovič A. — Iz strelskih jarkov žele »Veselo alelujo kranjski možje in fantje pp. »Cesarjevič«, in

sicer: podd. Iv. Mrak, Dol. Brdo; podd. Lovr. Šubelj, Anton Rožič, Mart. Krumer, Fr. Kozlevčar, Perme Fr., Kastelic Fr. — Iz sneženih alp: Petrovčič J., Rovte; Kraševac J., Čerlnica; Pečenko J., Ribenberk; Bremec Al., Lokovec; Št. Pahor, Opjatje selo; Grmek J., Gašparin F., Medana; Mohorič Fr., Čekovnik; Tomšič Ant., Ivič J., Fabčić J., Žejen Fr., Črnivrh; Gril L., Vrh sv. Mihaela pri Gorici; Kavčič T., Komel Fr. iz Loke; Mihelčič J., Pavlica A., Dornberg; M. Sadjak, četv. iz Šmihela, Kor. — Od Adrije: Des. J. Bratuž, Čepovan; topničarji: Iv. Logar, Črnivrh; A. Leskovec, Zaplana; V. Zakel iz Žirov; Fr. Respet, Čerkno; A. Pograjec, Zagorje ob Savi; A. Podgornik, Dol. Trebuše; Iv. Kariž; Sežana.

To in ono.

Našim vojakom.

Čast in slava vam, junaki,
ki borite se za nas!
V mislih ste ob uri vsaki —
v srcih naših vsaki čas.

Bije tam svinčena toča
na bojišču okrog vas.
Naj nobena bitka vroča
bila ne bi vam v poraz!

Ljubi bratje in očetje
fantje naši vrli vsil!
Dali ste cesarju cvetje
svojih let in mladih dni!

Smo ponosne me dekleta,
je ponosen na vas car:
vojne tretjega je leta
carjeviča dal vam v dar.

Vsem vam me smo dolžne hvalo:
zveste bomo vam vselej;
če bi nas še toľko stalo,
me smo trdne prejkoslej.

Žal, da tudi so izjeme;
ni jih dosti, vendar so.
Se spreminjajo kot vreme,
jih vetrovi odneso!

Bog ohrani vas rojake,
zmaže venec skor vam daj!
varuj vas nezgode vsake;
dom vas kmalu vidi naj!

Še Mariji vas zročimo:
varuje naj vas nesreči!
Potrpeli se učimo,
to Bogu bo najbolj všeči!

F. D. in J. G.

Brezovica, p. Borovnica.

Mravlje, ki se naselijo po stanovanjih, so velika nadloga za stanovalce. Odpravi jih tako-le: Vzemi veliko gobo, namoči jo in ožmi, tako da so luknjice močno odprte. Potrosi in luknjice zdrobljenega sladkorja in deni gobo tja, kjer so skrite mravlje. Živalice se zberó v gobi ter se hočejo v luknjicah nastaniti. Ko je goba polna, jo vržeš v vročo vodo, da se živalice uničijo. Ko si gobo izpral in osušil, ponoviš ta lov tolikokrat, da ni nobene mravlje več.

Pa še ugibljeje... Angleški general Kitchener, ki je utonil, je bil framacen, kakor tudi Asquith, Grey, Briand, Sonnino in še mnogo drugih iz sedanje vojske znanih veljakov. Pa se še povprašujejo: »Kdo je povzročil vojsko?« »Kdo ne mara miru?« »Zakaj ne?«

Posnemajta vredno. Neki vojni kurat v nemški armadi je dal za Velikonoč svojim vojakom lepe podočice z naslednjim besedilom (na drugi strani):

Ljubi moji vojaki!

Kot vaš vojni duhovnik moram predvsem skrbeti za vaše neumrjoče duše; zato vas prosim, varujte se vsakega greha v mislih, željah, besedah in dejanju ali opuščanja dolžnosti. Smrtni greh vas oropa posvečujoče milosti božje in pravice do nebeškega plačila.

1. Ako je kdo smrtno grešil, naj pride k spovedi. Pripravljen sem vsak čas.

2. Obudite vsak dan, zlasti pa pred bojem kesanje iz ljubezni do Boga! (Zdihnite pobožno: »Moj Jezus, usmiljenje! Iz ljubezni do tebe ob-

žalujem svoje grehe!« Ta popolni kes izbriše takoj vse, tudi smrtno grehe, ako imate resno voljo obtožiti se tudi pri spovedi.)

3. Dajte Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega. Storitve vojno dolžnost ne prisliljeni in z nevoljo, marveč dobrovoljno in iz ljubezni do Boga, do nebeškega Očeta, ki pravi: »Ni je oblasti, raven od Boga.«

Ako potrebujete nasveta, pridite k meni!
Za vas molí vsak dan vaš vojaški kurat
I. M. W.

Ali bi se tak pomoček ne dal s pridom porabiti tudi pri naših vojakihi?

Otroška sodba o vojski. Petrov učitelj se je povrnil iz strelskih jarkov na dom, kjer je zopet začel s poukom. »No, Peterček?« vpraša oče pri kosilu, »ali vam je gosp. učitelj kaj pripovedoval, kako je bilo na vojski?« — »O ja,« pravi deček, »koj danes je dva poredneža nabil.«

Strast. Na Švedskem je vlada že davno prepovedala uživanje žganja. Toda ljudje si znajo pomagati na vse mogoče načine, da si brez kazni preskrbe te nepotrebne in nevarne pijače. Nedavno so na užitinskem uradu v mestu Malmö zaplenili celo zalogo dolgih in debelih klobas, ki pa niso bile nabasane z mesom, marveč napolnjene z žganjem.

Tona. Sedaj, ko pogrezajo nemški čolni potapljači sovražnikove ladje kar na debelo in se natevajo izgube ladij v takozvanih tonah, je prav, če se o tej meri malo bolj poučimo. »Tona« je pravzaprav vsebina in teža velikega sode. Če govorimo o teži, označimo z eno tono 1000 kg (20 novih centov ali stotov). Kot mera za ladijsko vsebino pa obsega ena tona (registertona) 2832 kubič. metra. (Pri žitu označuje tona zopet drugo mero, navadno 164.89 l.) V Nemčiji je 1 ladijska tona 2.12 kub. m.

Da bomo imeli boljše umevanje o tonah, hočemo podati preprosto primerjo: Železniški vagon za blago ima navadno 25 kub. metrov prostornine za nakladanje, okoli 9 registerton. Ako hočemo izvedeti, koliko vagonov blaga bi šlo v kako ladjo, je treba tonsko vsebino ladje z 9 deliti. Ako potopi n. pr. nemški podvodni čoln sovražnikovo trgovsko ladjo, ki ima 3600 ton, pomeni toliko, kakor če bi bilo uničenih 400 z blagom naloženih vagonov.

Kdor ne more spat, naj rabi Fellerjev bol lajšujoči in živce pomirjajoči rastlinski esenčni fluid z znamko »Elsa-fluid«. Ob pomanjkanju spanja vsled nervoznosti in pri vsakovrstnih bolečinah zelo dobrodejno učinkuje ter povzroči polajšanje, pomirjenje živcev in zaželjeno spanje. Mnogo nad 100.000 zahvalnic in zdravniških priporočil. Predvojn. cene. 12 stekelnice stane franko 6 K, edino pristne pri lekarju E. V. Fellerju, Stubica, Elsatrg št. 16 (Hrvaško). Teža dobrodejnega domačega sredstva ne bi smelo nikjer manjkati. Tudi Fellerjeve mило odvajalne Rhabarbara-kroglice z znamko »Elsa-kroglice« so dobre pri zaprtju. 6 škatel stane franko 4 K 40 vin. (vs)

Najnovejše.

Iz ujetništva. Naš rojak misijonar dr. Anton Zdešar je izpuščen iz francoskega ujetništva in pride te dni domov.

Novi sovražniki. Brazilija je izjavila, da so pretrgane diplomatske zveze z Nemčijo. — Avstrijskemu zastopniku v Washingtonu je naročeno, naj zahteva potne liste in zapusti Ameriko. Ameriška vlada je zaplenila naše parnike v ondotnih pristaniščih.

Odstopil je vojni minister pl. Kröbatin. Imenovan bo za armadnega poveljnika.

Za razvedrilo.

Dobrovoljen mož. »Ja, zvesta je pa moja žena, kakor čisto zlato. Trikrat mi je že ušla, pa je vselej nazaj prišla.«

Prebrisana Polonica. V lekarno pride petletna Polonica in pravi: »Rada bi bonbončkov zoper kašelj.« — Lekarnar: »Ali bodo »ate?« — Polonica: »Bonbončki ja, kašelj pa ima stara mama.«

Je tudi zadel. Učitelj: »No, Stefanček, boš ja vedel, kako se imenuje kraj, kjer so srne? Tvoj oče gre vsak dan tja in ostane ondi do večera. Beseda se začne s črko g...« — Stefanček se odreže: »Gostilna.«

Mlad politik. Martinek: »Striček, odrežite mi kosček gnjati!« — Stric: »Zakaj pa ravno jaz? Le prosim mamo, ti bo že sama odrezala!« — »O ne, striček; mama pravi, da vi tako na debelo odrežete.«

Premalo časa. Karlček: »Mama, v lužo sem padel!« — »Pa v novih hlačah?« — »Ja, mama, saj ni bilo časa, da bi jih splekel.«

Vprašanja in odgovori.

M. J. — Vodice: Škilavost se da z operacijo včasih popolnoma, včasih vsaj deloma odpraviti. Nevarna ta stvar ni. Za ljubljansko bolnišnico je imenoval deželni odbor izvestnega očesnega zdravnika, a je sedaj v vojni službi. — Po operaciji bi nekaj časa že bilo treba ostati v bolnišnici.

J. K. — Polhov Gradec: Ne vemo, če so za praseta določene najvišje cene. Kakor se čuje, je »Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani« organiziralo kupčijo s plemenskimi prešiči, ki je sicer prosta in brez monopola, po celi deželi in plačuje plemenske prešiče sledeče: 1. Plemenske prešiče zlahne pasme 10 do 12 tednov stare v najvišji teži 15 kg 8 K kg žive teže; 2. Plemenske prešiče mešane pasme 10 do 12 tednov stare v najvišji teži 15 kg po 7 K kg žive teže; 3. Plemenske prešiče vseh pasem brez razlike v teži od 15 do 25 kg po 5 K 50 vin. kg žive teže; 4. Plemenske prešiče vseh pasem brez razlike v teži od 25 do 40 kg po 5 K kg žive teže.

X. — Mirna: Če je mož v vojni službi, potem napravite prošnjo na komisijo pri glavarstvu. Sicer pa ne vemo, kakšne so Vaše premoženjske razmere.

Dolenjka št. 15: Zdravnik dr. Derganc, Ljubljana, Komenskega ulica 4.

J. F. — Cerklje: Naročite pod naslovom: Uredništvo »Slov. Sadjarja« v Ljubljani. Cena 4 K.

Dobre knjige.

Katoliška bukvarna v Ljubljani je založila naslednje novosti:

Kresalo duhov. Roman iz irskega življenja. Angleški spisal P. A. Sheehan. Prevel Davorin Ciuha. Ljubljana. 1917. Cena broš. K 3-80, vez. K 5-50.

Albanska špijonka. Povest iz balkanske vojske. Spisal Iv. Dolinar. V Ljubljani. 1917. Cena 80 vin., vez. K 1-50.

Lepa Blanka. Roman. Napisal P. Zaccone. Prevel Jos. Medic. V Ljubljani. 1917. Cena K 1-80, vez. K 2-50.

Pravice vpoklicancev v vojni službovanje in njih družin je naslov časa primerni knjižici, ki nam razjasni, katere družine imajo pravico do podpore, če je njihov vzdrževatelj šel k vojakom. Iz nje izvedemo tudi, kako pokojnino dobi vojak, ki je vsled ranitve ali bolezni postal nesposoben za delo in kako pokojnino dobi žena, kateri je padel mož ali umrl vsled ran. Postavna določila za vzdrževalnino (podpore) so se sicer nekoliko izpremenila, vendar le malo; knjižica bo posebno dobro došla onim, ki mislijo, da imajo pravico do podpore. Za prošnje za podpore je pridejanih več vzorcev. Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljubljani in stane s poštnino vred 70 vin.

Janko Dolžan — Knjiga uradnih vlog. Knjiga nam podaja v žepni obliki okoli

300 praktičnih, v jedrnatem, lahko umljivem slogu sestavljenih vzorcev za najrazličnejše vloge na okrajna glavarstva, na finančne in sodne oblasti itd.; pove nam tudi, kako je napraviti poslednjo voljo, kako je sestaviti pogodbe, zadolžnice, pobotnice itd. Zbirka vlog je tako popolna, da se bo težko našla vloga, za katero bi ne bilo vzorca v knjižici. Ker je knjižici pridejano stvarno kazalo, najdemo takoj, kar iščemo. Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljubljani in stane nevezana 3 K, s poštnino 3 K 40 vin., vezana 4 K 40 vin.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 4. aprila: 77, 71, 30, 51, 64.

Linc, 7. aprila: 6, 2, 64, 80, 31.

SKRIVALNICA.

Zdaj v vojski prav pride popolnoma vse: za službo po hribih so vpregli še pse. Izvežbani dobro, pač morajo biti, drugače ne znajo se kaj pokoriti. Vojaku za zajcem kar trije so valji, za klince njegove so gluhi vsi b'li. Zastonj se jezil je, jih klicali nazaj. Naj zajca bi vjele mrcine mu vsaj!

Fellerjeve tek vzbujajoče, lagodno odvajajoče rabarbara krogljice z zn.

„ELSA-KROGLJICE“

odstranijo zaprtje.

Predvojne cene: 6 skatljice poštine prosto 4 K 40 v. Le'arnar E. V. Feller, Stubien, Elsa trg št. 16. (Hrvatska.) Čez 100.000 zahvalnih pisem.

Veliko posestvo

na prodaj, oddaljeno 1 1/2 ure od trga Velenje. Obstoja iz 80 oralov lepega smrekovega gozda, 40 oralov njiv in travnikov, 1 1/2 orala vinograda, 2 hiš, hleva, kozolca svinjska, kovačnica, kleti in velike, nove žage. Redi se po 25 glav goveje živine, 50 ovc in več konj. Pridela se po 25 polovnjakov sadjevca. Cena 100.000 K. Več pove g. Gorjan v Stari vasi, p. Velenje, Sp. Štajersko.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

Sodba: Janez Tomažič, p. d. Adamič, rojen 1. listopada 1869 v Zalogu, tja pristojen, kat. oženjen, posestnik v Zalogu št. 50, je kriv, da je zahteval sredi meseca svečana 1917 v Zalogu na svojem domu za liter svežega kravjega mleka po 60 h in za pet manj kot 1 kg težkih krompirjev po 40 h, da je tedaj izrabljaj izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, ko je zahteval za neobhodno potrebne stvari očitno čezmerne cene, zakrivil je s tem prestopok po § 18 točka 1 ces. ukaza z dne 21. 8. 1916 št. 261 drž. zak. in se obsodi po istem zakonitem mestu z uporabo §§ 263, 260 b. k. z. na 3 dni zapora, poostrelega s postenjem in na 300 K globe, v slučaju neizterljivosti slednje na nadaljnih 30 dni zapora, dalje po § 389 k. p. r. v povračilo stroškov kaz. postopanja in izvršitve kazni. Končno se izreče v smislu § 23 nav. ces. ukaza, da se ima sodba brez razlogov objaviti enkrat v ljubljanskem tedniku „Domoljub“.

G. kr. okr. sodišče v Kamniku, odd. III, dne 23. svečana 1917.

HENRIK WEISZ

— Nagysalló (Kom. Bars) Ogrsko —

dobavlja po povzetju naslednje čevlje v poljubni velikosti. Riziko izključen! Zamera dovoljena! Cenika ne morem poslati med vojno, Par

Ustan. 1910.

Zakon. protokol.

krema za čevlje K 1.—

damskih čevljev K 35, K 40, K 45, K 50, K 55. 1 par čevljev za štirpac (bakanci) K 60, K 60, K 70. 1 par čevljev za gospode K 45, K 50, K 55 in K 60. Otroški čevlji v vsaki velikosti usjenceje. 1 skatljica 60

Učenec

poštenih staršev, 12 do 14 let star, se sprejme v trgovino z mešanim blagom: I. KRANJC, Borovna ca. 815

Pozor!

Pozor!

Reanener gumičevi podplati

najboljše nadomestilo usnjanih podplatov, so nepremocljivi ter trpežnejši kakor mnogi usnjeni podplati v debelosti 5 mm. Pripravno je za boljše kakor tudi za delavno obvalno ter povzroča elastično hojo.

Cena je: 1 par moških K 7-30, 1 par ženskih K 6-30, franko!

Nadalje Vam priporočam

Jeklene nabitke za obuvalo,

prilagodljive tudi za gumičeve podplate ter pripravne podplate za 1 leto. Če se naroče nabitki ob enem s podplati, stane za nakovanje 5 parov K 5-50 franko. Pošilja se proti povzetju ali pa, kar je še ceneje, če se pošlje denar naprej.

Se priporoča

J. PUČKO, Hodoše, p. Ptuj, Štajersko.

Gostilničarji! Gospodinj!

Dokler je kaj zaloga, oddajam od ostanka

„Silberia“-žlice

(trpežne, posrebrane žlice iz trde kovine) po šudovito nizkih cenah:

12 kosov SILBERIA jedilnih žlic	K 10.—
12 " " (enzertn.) otr. žlic	5-50
12 " " kavlnih žlic	6-50

vsak 30 kosov za samo K 25.—

Pošilja po povzetju ali predplačilo. Poština 90 vin.

Exports. TINTNER, Dunaj III, Neulingg. 26/L.

Framydol je sredstvo za pomla-
nje las, ki rdeče, svetle
in sive lase in brade za trajno temno pobar-
va. 1 steklenica s pošiljavo vred K 270.

Rydyol je rokna voda, ki živo po-
rdeči blede lica. Učinek je ču-
dovik. 1 steklenica s pošiljavo
vred K 245. Povzetje
80 vinarjev več. Naslov za naročila:
JAN GROLIČIČ, drogerija pri angeln.
Brno 641, Morava.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani
k. a. d. št. 1171. In rentno, uspeh. In jamst. zavarovalnica

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrti,
otroških dot., rentna in ljudska, neopredna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Niske premije.
Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov.
že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838—
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.023-76
V letu 1914 se je izplačalo za-
varovancem na dividendah
čistega dobička K 432.232-66

Ker samerava sklenili življenjsko zavarovanje, ki pokriva za vojno
zavarovanje, naj se v višino kerist obrna na gori inštitucije podružnice.

Prospekt zastoj in pošiljne prosto.

Sposobni zaslopniki: se sprej-
mejo po najugodnejših pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Proč s tem-le

Skrnjanje
nog ne-
vidljivo.

Elastična hoda in lahka. Vporabi-
biscelnih vsak večer. Brošur-
o pošlje zastoj Extension
Ges. z omeji. Jan. Frankfurt
am Main, Eschersheim Nr. 38.

Redkost!

Ogrske znamenke povodom
kronacija v rabi le eden dan.
— Spomin na dobo junakovi
Cena za nerabljene, 1 stavek
K 500, 5 stavkov K 1650,
10 stavkov K 30—, Ogrske
znamenke vojna pom. II. 1 sta-
vek (16 vrednot) K 10—, —
Kémeny, Kaschus, I. Poštini
predal 12/T 136, Ogrsko.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Fleschi-a „ru-
javo masilo“. Mali lonček K 1'60, ve-
liki K 3'— porcija za rodbino K 9'—.
Z uporabnim navodilom se naroča pri:
Dr. L. Fleschi-Krosen - Apotheke, Raab (Győr), Ungarn

Avtomatska past

za podgane K 5-80, za miši K 4-00,
lovi brez nadzorstva do 40 ži-
vali v eni noči, ne zapuste ni-
kake sledi in se same zopet
nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na ti-
soče ščurkov v eni noči, po K 3-70. Povsod naj-
boljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po
povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v.
Izvoz. tvrd. Tlatner, Dunaj III., Neulingg. 26-L

Sijajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. rade-
čega križa in turškimi srečkam! Nakup teh
izbornih srečk pomenja najpametnejši način
varčevanja in prinese v srečnem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora
vsaka zadeti. Svota vsakoletnih glavnih do-
bitkov znaša čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni,
da si jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti.

— Zahtevajte brezplačno pojasnilo!
Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Mlin

ob stalni vodi kje na
deželi se želi kupiti. Po-
nudbe sprejema uprav-
ništvo »Domoljuba« pod
označbo »Mlin 523«.

Srbež, kraste, pege, garje

so zlo, ki ga je treba zdraviti z največjo previd-
nostjo. Absolutno zanes- **PARATOL** domače
livo sredstvo proti temu je mazilo.
Re maže, je popolnoma brez duha, torej se more
rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3'—, dvojno
velik lonček 5 K 50 h.

PARATOL poslalni prašek varuje
najbolj občutljivo kožo.
I skatija 2 K 50 v proti predplačilu ali povzetju pri
PARATOL-WERKE in Budapest VI-10
Eötvös ut 28.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi
Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila
po 15 mesečni rabi pomade, ki sem
lo izkušila sama. To je edino sred-
stvo proti izpadanju las, za njih rast
in negovanje, za ojačitev lasišča,
pri znaških krepko pospešuje rast
brade, in že po kratki dobi daje lasec
in bradi naravni blesk in polnost, in
jih varuje pred prezgodnjim osivenjem
do najvišje starosti.

Lonček po K 8.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošlje vsak dan po vsem
svetu s pošiljno povzetjem ali denar
naprej iz tvornice, kamor je naslavljati
vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Naročajte sobotnega „Slovenca“

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko
cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

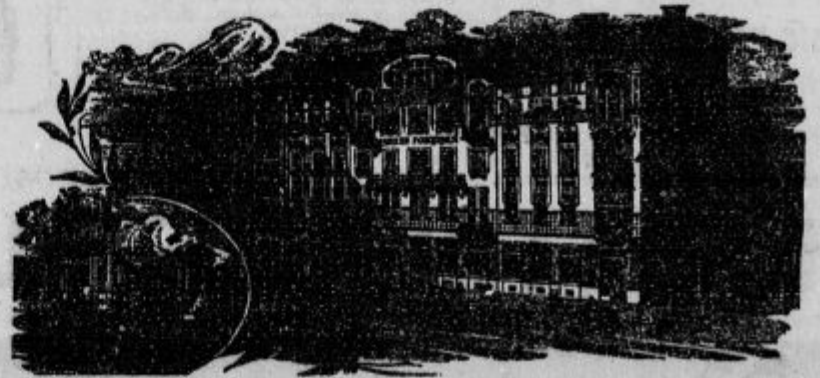
Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo
kron 800.000—. Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1915
23 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago poštno položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvu ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najboljšje.

Vojna zapetna ura

natančno regul. in re-
špa. Nikel ali jeklo K
15 - 16 - 20 - s radij.
svetlo. kazal. K 15 -
20 - 24 - v srebr. okr.
K 15 - 24 - 28 - s rad.
svet. kaz. K 20 - 24 -
srebr. zap. urana-elast.
K 20 - 24 - 28 - 14 k.
slata zapetna ura na
elast. K 100 - 120 -
140 - slatno pismano

Jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikak riziko! Zamena
dovoljena ali denar nazaj

Prva tovarna ur JAN KONRAD

a. in kr. dvorni založnik Bržič št. 1555 (Češko.)
Na željo se vsakomur zastoj pošlje moj glavni cenik,

Zastoj in poštnine prosto

dobivšak na že-
ljo mo. glavni
katalog s ca.
4000 slikami: ur,
srebrnine, slat-
nine, godbenih
in briv. predm.
Sol. in koncert.
vialine po K 12, 14, 16, 18,
22, 24, 40 in viš. Douze har-
monike K 8, 10, 12, 14, 16,
22, 24, 40, 50 in viš. Zamena
dovolj. ali
denar nazaj.
Pošiljat. po
povzetju ali
predplačilu
razpošiljal-
nica:

JAN KONRAD, a. i. kr. dver.
6-h. West (Bržič) št. 1759, Češko.

Prevzamem

takoj - rabljeno a do-
bro ohranjeno blagaj-
no „National“ s sošte-
vanjem - pod ugodni-
mi pogoji. Ponudbe na
upravo tega lista pod
„Otvoritve 881.“

**Kupujte v Katoliški
Bukvarni!**

novi cenik

s koledarjem in vojnimi urami
po najnižjih cenah. Tudi po pošti
zastoj. Na obilni obisk ljudno
449

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Ustanovljeno leta 1895.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

registрована zadruga z omejen.m jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunanji vlagatelj se za pošl-

4 1/2 %

ljanje donarja na razpolago brez-
plačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven
odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska
posojila proti zasnambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu.
Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem l. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo kon-
cem l. 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavniče za 6,089.850 K.

Načelstvo

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

B. Remec, o. kr. profesor v Ljubljani.

Karol Fellak ml., tovarnar v Ljubljani.

Član: Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; Zajo Albin, o. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Anton Kralj, taj-
nik Zadrugske zveze v Ljubljani; dr. Marhar Alojzij, gimn. profesor v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvet-
niški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Japež, odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani
Anton Sušnik, o. kr. g. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik,
prot. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, o. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržišič, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Član: Anton Cadež, katehet v Lju-
bljani; K. Gruber, o. kr. št. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Blakar, profesor v Ljubljani; Avgustin Zajo, o. kr.
rač. ročevnik in posestnik v Ljubljani

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

2 ali 3 vajence

14 let stare sprehne s hrano in stanovanjem takoj
v poduk AVUGUST RE. IC, sodarski mojster
Ljubljana, Trnovo.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojsirsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic,
prstanov, lepoticija, daril
iđ. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zas-
tonj in poštnine prosto.

Zlate uro zastoj!

Natančneje v krasnem ce-
niku, ki se pošlje zastoj
in poštnine prosto.

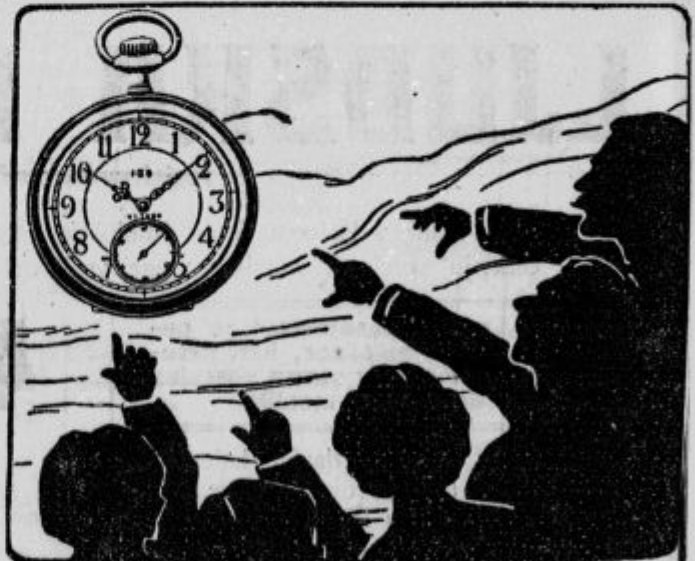
*Tako sodno vse stranke. Tisoč takih
pisem vam lahko pokažem.*

Po letih še ni popravila potrebna.

*Moj znanci so zelo iznenadeni, da ona ko-
vinasta ura, katero sem pri Vas kupil K 10,
še ni bila popravljena in gre vedno dobro.
Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega ne-
čaka. Vsoto K 4.10 pošljem istočasno po
poštni nakaznici na Vas.*

*Vas najlepše pozdravljam
Skrarčevu pri Krapini. Franc Mlinarič, pos.*

Vse ure so natančno preizkušene!

Lasina znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lasina protokolirana tovarna ur v Svit

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice